

VECTOR®

TYGODNIK POLONII

ŁĄCZYMY
POLONIĘ
DOŁĄCZ
DO NAS

Nr 19 (82) / Rok III / 11.05.2014 r.

Kanonizacja Jana XXIII i Jana Pawła II

W NUMERZE m.in.

- Ksiądz Ludwik Boruta i jego tajemnicza historia
- „Vectorek” – część przeznaczona dla dzieci
- Kolejny odcinek powieści Cezarego Dobiesza „Wazon Sypialny”
- Sztuka niecodzienna: Arika Madeyska

KONKURS

Redakcja „**Vectora Polonii**” zaprasza
do udziału w konkursie

NAJPIĘKNIEJSZA PISANKA WIELKANOCNA

Zdjęcia pisanek należy nadsyłać do 6 maja 2014 r. na adres: redakcja@vectorpolonii.com
Nagrodą jest przewodnik „Francja po polsku” Barbary Stettner-Stefańskiej.
Zwycięzca zostanie wybrany na podstawie liczby głosów Czytelników.

Głosy można oddawać na stronie internetowej:
www.vectorpolonii.com w zakładce: **KONKURS**.
Wyniki konkursu ogłosimy na łamach naszego tygodnika.

GASTT

gastronomie-tendance

HURTOWNIA SPOŻYWCZA PARIS-RUNGIS

Hurtowy dystrybutor polskich produktów
spożywczych zaprasza do współpracy:
Sklepy, Restauracje, Hurtownie, Stowarzyszenia
oraz pozostałe podmioty organizujące
duże imprezy, bankiety, catering, kiermasze.

Dostarczamy na terenie Francji i Belgii.

Dostawa do 48 godzin max.

Nasi partnerzy:

- **Aux Délices Pologne** – 203, rue Saint Maur – 75010 Paris
- **Sklep Manorek** – 156, rue Oberkampf – 75011 Paris
- **Aux Régals** – 17, rue Docteur Goujon – 75012 Paris
- **Comme en Pologne** – 9, rue Hegesippe Moreau – 75018 Paris

W tych sklepach można nabyć szeroki asortyment polskich, zawsze świeżych produktów.

Zamówienia: 01 45 60 44 95, Zamówienia ekspresowe: 06 23 00 48 39
e-mail: contact@gastt.fr, ADRES: GASTT, Zone SOGARIS, Bâtiment R/S, 94150 RUNGIS

PROMOCJE

TEMAT TYGODNIA: KANONIZACJA JANA XXIII I JANA PAWŁA II

ZAPRASZAMY NA...

Wystawę prac Piotra Betleja *Refleksje*
do Galerii Roi Doré
(szczegółowe informacje
w Kalendarium na s. 15)

SPIS TREŚCI

4 TU I TERAZ: Od Redakcji

Boruta w odmętach oceanu...

5 SPOSTRZEŻENIA POLSKIEJ PARYŻANKI: Różne różniące nas różnice

6 POLSKIE TROPY:

Lidia gości rodaków w Muzeum
Sztuk Pięknych w Reims

POLONUS TYGODNIA: Aleksandra Podhorodecka

7 WYDARZENIA:

- Wybory do Parlamentu Europejskiego
- Światowa Konferencja Nauczycieli Polonijnych
- W skrócie

8 ADWOKAT RADZI:

Kilka słów o odpowiedzialności zarządcy

9 MODA:

Boso przez Azję

NA ZDROWIE:

Rrrrruminacje

10 - 11 KANONIZACJA JANA XXIII I JANA PAWŁA II

12 VECTOREK

13 ROZRYWKA

14 POWIEŚĆ W ODCINKACH

Cezary Dobies, *Wazon sypialny* II/5
Rozdział drugi – Róża

15 CO? GDZIE? KIEDY?

Kalendarium wydarzeń polonijnych

BYLIŚMY NA...

Próbie spektaklu „Mesjasz Nieskończony”
w reż. Monique Stalens

16-17 PROGRAM TV

18 HOROSKOP, PRZEPIS KULINARNY, PRENUMERATA

19 OGŁOSZENIA, PRENUMERATA

20 SZTUKA NIECODZIENNA: Okrąg koła: Arika Madeyska

VECTOR
TYGODNIK POLONII

depuis 2012

REDACTION EN CHEF
Julita Lech
j.lech@vectorpolonii.com

REDACTION
Anna Garnys, Alicja Polap,
Luiza Sawicka-Hofstede,
Anna Rudek-Śmiechowska,
Katarzyna Tymiec

FEUILLETONS
Krystyna Mazurówna,
Jean-Claude Kociolek

EDITEUR
Editions yot-art

SIEGE SOCIAL
6, rue Sainte-Anastase, 75003 Paris
tél. 09 62 62 77 86,
e-mail: redakcja@vectorpolonii.com,
www.vectorpolonii.com

DIRECTEUR DE LA PUBLICATION
Józef Rudek

IMPRESSION
Printgraph, 32-800 Brzesko, drukarnia@printgraph.pl

PUBLICITE ET ANNONCES
6, rue Sainte-Anastase, 75003 Paris
tel.: 09 62 62 77 86, e-mail: redakcja@vectorpolonii.com

LETRES A LA REDACTION
redakcja@vectorpolonii.com

GRAPHISTE
Pawel Wójcik, e-mail: pawel.cube3d@gmail.com

N° Commission Paritaire: 1215 1 92120
ISSN : 2264-4717

OD REDAKCJI

Jesteśmy dumni, kiedy w rozmowie z obcokrajowcami, wymieniamy znanych Rodaków, a wśród nich Jana Pawła II. Przybieramy wtedy postawę pewną, „pękamy z dumy”. Nic w tym dziwnego, Jan Paweł II, to jeden z najwybitniejszych Polaków.

W ostatnich dniach wokół Jego osoby było tyle „zamieszania” - oczywiście bardzo pozytywnego. Wszystkim nam towarzyszyła ekscytacja, poruszenie, dużo o Nim mówiliśmy, pisaliśmy... Nie zapominajmy jednak, że Jan Paweł II cenił sobie spokój, ciszę, chwile kontemplacji... Tego nam nierzadko brakuje...

A oto jeden z wierszy Świętego:

Refren

*Kiedy myślę: Ojczyzna,
szukam drogi,
która zbocza przecina jakby prąd wysokiego napięcia,
biegnąc górą - tak ona biegnie stromo w każdym z nas i nie pozwala ustać.
Droga biegnie po tych samych zboczach,
powraca na miejsca te same,
staje się wielkim milczeniem,
które nawiedza co wieczór zmęczone płuca mej ziemi.*

Boruta w odmętach oceanu...

Styczeń 1941 r., wody Oceanu Spokojnego. Burza szaleje, niebo rozdzierają błyskawice, a grzmoty zagłusza ryk fal. Stateczek „Saint Pierre” niebezpiecznie się chyboce i przechyla, maszty pod naporem wichru pękają z trzaskiem jak zapałki. Krajowcy, znajdujący się na pokładzie z polskim księdzem Ludwikiem Borutą, miotają się coraz bardziej bezradnie. Co robić? Gdy zawodzą motły zanoszone do chrześcijańskiego Boga, wpadają na pomysł, by zwrócić się do starych polinezyjskich bóstw Turao i Tiki. Ale one żądają ofiary... Zdesperowani żeglarze długo się nie zastanawiają. Biały ksiądz zostaje brutalnie wrzucony w spienione wody oceanu. I staje się cud – burza ustaje, a stateczek, noszący, *no-men omen*, imię patrona żeglarzy i rybaków, choć zniszczony, dociera ze swymi (prócz jednego) pasażerami do brzegu.

Ludwik Boruta przychodzi na świat w małej podlaskiej wiosce Tokary. Jako że jest wyjątkowo zdolny, rodzice decydują, że trzeba kształcić go dalej. Chłopiec kontynuuje naukę w siedleckim gimnazjum biskupim, by po jego zakończeniu, idąc za głosem powołania, wstąpić do seminarium misyjnego w Montgeron Châteaudun we Francji, które przygotowuje do głoszenia Ewangelii w koloniach. Po złożeniu ślubów zakonnych przyjmuje imię zakonne Stanisław.

W roku 1936, po ostatniej wizycie na polskiej ziemi, rusza w swoją pierwszą misję. Władze kościelne decydują o wysłaniu go na Polinezję Francuską, gdzie mimo iż chrześcijaństwo panuje od około 150 lat, wciąż mocno obecne są dawne wierzenia i kult pogańskich bożków.

Ojciec Stanisław z zapalem zabiera się do pracy. Jego pierwszą placówką jest mała parafia Mahina*, znajdująca się nieopodal polinezyjskiej stolicy Papeete. Życie tu płynie spokojnie, a i zdarzają się też wizyty rodaków – w 1936 r. pojawia się polski żeglarz Erwin Weber na jachcie „Farys”, a w rok później „Dar Pomorza” dowodzony przez legendarnego wilka morskiego – Konstantego Maciejewicza**.

Sielanka nie trwa długo, ksiądz Boruta po kilku latach zostaje wysłany na wyspy Gambiera, a później na sąsiadujący archipeląg Tuamotu. Tam dalej pełen wiary, oddaje się posłudze kapłańskiej i nie tylko. Mając za jedyny transport, a także często i za sypialnię, stateczek „Saint Pierre”, przemieszcza się między wyspami. Pod palmami, przy skromnym ołtarzyku odprawia mszę, ale też przywozi chorym leki, żywność, pomaga dzieciom w odrabianiu lekcji i służy jako łącznik między krajowcami a francuskimi władzami kolonialnymi, załatwiają sprawy formalne, pomagając wypełnić dokumenty, czy załatwić sprawy urzędowe.

foto: domena publiczna

dowe. Żyje podobnie jak jego podopieczni, dosyć ubogo, uczestnicząc w pełni w ich codziennych trudach.

Wszystko to kończy się tragicznego styczniowego dnia 1941 r., ksiądz Stanisław Ludwik Boruta tonie w odmętach oceanu. Francuskie władze nie dają wiary tłumaczeniom krajowców i sądzą ich jako morderców biednego kapłana. Warto jednak je zacytować, bo świadczą one, mimo wszystko, o tym, że działalność księdza nie poszła na marne i Polinezyjczycy uwierzyli w moc chrześcijańskiego Boga. Według nich polski ksiądz powinien uratować się chodząc jak Chrystus po wodzie lub też zostać połknięty jak Jonasz przez wieloryba, którego przyśle mu z pomocą jego Bóg. „Tygodnik Katolicki Niedziela”, przytacza historię księdza Boruty, którego pamięć jest wciąż żywa w rodzin-

nej parafii w Platerowie na Podlasiu, w nieco innej wersji. Według niej zginął on w czasie burzy, na statku wraz z krajowcami, bez udziału pogańskich bóstw polinezyjskich. Tak czy inaczej, mimo tragicznego finału, w obu wersjach jawi się postać autentycznego kapłana, pełnego wiary i gorliwości, a przede wszystkim prawego i skromnego człowieka, życzliwego i pomocnego bliźnim.

Aleksandra Stenka

* Parafia w Mahine tradycyjnie obsadzana jest przez księży Polaków lub polskiego pochodzenia.

** Konstanty Maciejewicz – legenda polskiej żeglugi międzywojennej, bohater dowcipnej książki „Szaman Morski” Olgerda Borchardta.

SPOSTRZEŻENIA POLSKIEJ PARYŻANKI

fot. z archiwum Krystyny Mazurówny

Różne różniące nas różnice...

Każdy z nas jest inny, jest jedynym, niepowtarzalnym stworem o innych liniach papiralnych, innym ADN, czyli DNA, i zupełnie innym charakterze. Na nasze różnice charakterologiczne składają się cechy wrodzone, bagaż naszej spuścizny po rodzicach i dziadkach, tudzież cała szeroka gama cech nabytych – wynikłych z naszych doświadczeń, przeżyć i wpływu naszego otoczenia. Ten zlepek naszych odczuć, nawyków i przyzwyczajęń, naszych reakcji, a nawet poglądów na cały szereg spraw i zagadnień, stanowi razem to, co można w uproszczeniu zakwalifikować jako mentalność. Ta właśnie mentalność, choćbyśmy się dali pokrajać na kawałki, że jest nasza, własna i – oczywiście – jedyna właściwa, kształtuje się nam paralelnie do środowiska, w którym się obracamy, społeczeństwa, które nas otacza i kraju, w którym żyjemy.

I co? Któregoś dnia zmieniamy kraj, wpadamy w zupełnie inny system polityczny, zderzamy się z różnymi od naszych dotychczasowych sposobami na życie. Inaczej się je, inaczej spędza wolny czas, inaczej się pracuje, ale i inny jest sposób i tok myślenia, różne mierniki wartości. Trudno jest nawet z miejsca to zauważyć, trudno sobie tak naprawdę zdać z tego procesu sprawę. W ogniu walki o przetrwanie, o znalezienie sobie swego miejsca w nowym dla nas świecie, ciężko wyszukać istotne dla tych różnic punkty zaczepienia, nie sposób od razu zrozumieć o co chodzi, co to jest ta mentalność i jak się do niej ustosunkować...

Czas mija, a my – nawet nie zdając sobie sprawy z tego, jak i kiedy – powoli dostosowujemy się do otocze-

nia. Powoli zmieniamy nasz sposób ubierania, odżywiania się, nasze poglądy na otaczający nas świat, naszą mentalność. Po jakimś czasie, stęsknieni, wracamy na chwilę do kraju i raptem okazuje się, że myślimy zupełnie co innego niż nasza – bliska przecież – rodzina, że w międzyczasie zaszły w nas – a może to w nich? – jakieś procesy, które spowodowały, że obecnie posiadamy zupełnie inną świadomość, i że różnice mentalności są nie tylko denerwujące, ale wręcz uniemożliwiają normalne, bezkonfliktowe porozumiewanie się! Dotyczy to spraw zasadniczych, problemów politycznych, zagadnień wagi światowej, ale także i drobiazgów... Wolę (żeby nikomu zbytnio się nie narazić) rozdrobnić się nad tymi drobiazgami...

Rozmawiałam z jedną z moich warszawskich przyjaciółek o higienie życia codziennego. Opowiadała, że mój synalek naklonił mnie do regularnego uczęszczania do klubu sportowego, że moja córka troszczy się o mój sposób odżywiania się, tłumacząc mi różnice między zdrową, racjonalną kuchnią a bezmyślnym, wulgarnym opychaniem się byle czym, że drugi syn walczy o mój poziom intelektualny, wypytując o moje lektury i bytności w teatrach i na koncertach (zresztą, głównie jego własnych!)...

Przyjaciółka wyglądała na nie tylko zdziwioną, ale nawet lekko oburzoną. – Po co ci ta siłownia? Przecież to nie jest przyjemność taki wysiłek! Musisz? A co do jedzenia, raz pojechałam nawet do Mielna na taki pobyt odchudzający. Oj, dawali w kółko jakąś karmę dla kaczek, ani śladu ciastek czy lodów, nawet kartofli było mało! Nie, to nie dla mnie, przerwałam tę męczarnię i wyjechałam! Zresztą, podobno mężczyźni wolą grube! – i wywaliła, sapiąc, tłuste boczki na fotel.

– A co do teatrów, to lepiej chodzić wcześniej spać. Zamiast książek wolę przed snem pooglądać telewizję, zresztą nawet nie wiem, co tam pokazują, bo zasypiam, nim zrozumieć... – dodała.

Z inną warszawską koleżanką toczyliśmy dyskusję o sprawach bardziej wzniosłych. Mówimy o konieczności posiadania dyscypliny wewnętrznej, o szacunku dla bliźniego wyrażającym się między innymi przez dotrzymywanie danych obietnic. O słowności i punktualności, które ułatwiają życie nie tylko nam, ale i ludziom z naszego otoczenia. O niezbędnej delikatności, która powstrzymuje nas przed udzielaniem ciągłych rad (gdym nikt o nie nas nie prosi), narzucaniem w sposób autorytatywny swego zdania i lekceważeniem wszystkich wokół:

– No może, ale tak naprawdę to bardzo fajnie jest poobgadywać koleżanki, nawet tuż po ich wyjściu. Och, jak miło jest krytykować, to przynosi człowiekowi ulgę! Jak tak dobrze objadę jakąś przyjaciółkę, to od razu mi się wydaje, że ja mam większą wartość! A zresztą, co mam się przejmować innymi, czy ja wiem, czy mną ktoś się przejmuje?

Innym problemem jest „czy to się opłaca?” Stało się to chyba jakąś naszą wadą narodową – dyskutując na jakikolwiek temat, ten argument koronny wypływa co moment na światło dzienne.

„Pojechać do Paryża? A co ja z tego będę miał?”

„Wyższe studia? A co one mi dadzą, konkretnie?”

„Zaprosić kogoś na kolację? A czy warto?”

„Że co? Pomóc komuś? A w jakim celu?”

Na ogół, jeśli nie można udowodnić natychmiast, że dana akcja jest w sposób namacalny i natychmiastowy opłacalna (najlepiej w walucie – i to obcej) – sprawa nie jest brana pod uwagę jako interesująca. Wtedy odpowiedzią jest: „A co mnie to obchodzi?” albo wręcz: „Eee, to mi wisi...”

Smutno mi coraz bardziej i przemyśliwuję nad różnicami mentalności... Mimo tego, próbuję dawać dobry przykład. Chcąc udowodnić, że bezinteresowna działalność jest radością samą w sobie, troszczę się o moje przyjaciółki warszawskie. Będąc z wizytami w stolicy, przejmuję się ich stanem zdrowia i ich kłopotami, intensywnie uczestniczę w ich życiu rodzinnym, staram się nawet, w miarę moich możliwości, rozwiązywać ich problemy. Oczywiście, obsypuję krewnych i znajomych prezentami, zapraszam do restauracji, funduję bilety na koncerty i spektakle. Ale – budzi to zaledwie umiarkowaną wdzięczność, graniczącą raczej z podejrzliwą niechęcią:

Co ty masz z tymi prezentami, tak bez przerwy? Pewnie masz coś na sumieniu, czy chcesz mnie przekupić? – spytała podstępnie moja, jak mi się zdawało, najlepsza przyjaciółka. – I dlaczego się wypychasz, żeby za wszystko płacić, znów dzisiaj teatr i restauracja... Przystań się tak stawiać!

Tocząc po licznie akurat zgromadzonym gronie koleżanek, z których jakoś żadna nie wyciągała portmonetki w momencie płacenia rachunku za wypite wspólnie drinki, kontynuowała podniesionym tonem:

– Kryśka znowu nachalnie płaci za wszystkich! Ona chyba musi się tak wywyższać, bo chce się pokazać! Patrzcie ją, jaka ważna milionerka się znalazła! – i wyszła obrażona. Nikt jakoś nie zajął żadnego stanowiska, tylko mój francuski kolega, a właściwie sympatia, wtrącił cichutko:

– Ja tam lubię, jak ktoś mnie gdzieś zaprasza i płaci za mnie. Nie żywię do niego nienawiści, nie prawię mu złośliwości, nie mam za złe... Przeciwnie, jestem bardzo zadowolony i czuję wdzięczność!

Tak, różnica mentalności jednak istnieje naprawdę i jest barierą nie do pokonania!

Postanowiłam do końca naszego pobytu w kraju wychodzić już tylko we dwójkę z tym facetem. Nawet pozwolić mu stawiać, to znaczy płacić za mnie. Niech też ma tę przyjemność...

Krystyna Mazurówna

Rysuje M. Wójtowicz

WIDZIANE Z TINQUEUX

Lidia gości rodaków w Muzeum Sztuk Pięknych w Reims

Lidia Karolczak-Savart (48 l.), z pochodzenia Polka, po zdaniu matury w Polsce, przyjechała do Reims, gdzie uzyskała dyplom z literatury. Miasto ją urzekło i postanowiła osiedlić się w jego pobliżu, gdzie założyła rodzinę. Od niedawna pracuje w Muzeum Sztuk Pięknych w Reims. Oprowadza po nim w ojczystym języku, dzieląc swoją pasję do malarstwa z polskimi turystami. Ostatnio oprowadzała 50 uczniów z Liceum Plastycznego we Wrocławiu. Pokazała im salę z XVII wieku, z kilkoma obrazami z okresu klasycyzmu – w tym portretu konnego Ludwika XIV (1675 r.) Pierre'a Mignarda.

Lidia jest wdzięczna władzom miasta i Muzeum za to, że po wielu latach poszukiwań, dały jej szansę na pracę. Gdy stwierdzono u niej lekką niepełnosprawność ruchową, nie mogła dłużej pracować jako opiekunka osób starszych. Pukała do każdych drzwi i wysyłała CV. Dzięki targom pracy dla osób niepełnosprawnych, organizowanym przez miasto Reims, znalazła pracę – walka zawsze kończy się wygraną!

W Bazancourt (ponad 2 tys. mieszkańców) jest znana ze swojego głosu, ponieważ działa w stowarzyszeniu muzycznym, gdzie śpiewa pieśni religijne, ale w jazzie też nie brakuje jej talentu. Lidia radość życia wyraża w wielu dyscyplinach artystycznych. Zawsze uśmiechnięta, jest promieniem słońca dla tych, którzy ją znają.

Lidia Karolczak-Savart

Julie Michel, profesor muzyki i Lidie Karolczak-Savart łączy wspólna pasja - muzyka religijna. Szczególna jest dla nich pieśń Ave Maria Schuberta, która ozdabia wszystkie uroczystości ślubne i nabożeństwa niedzielne. Repertuar Julii i Lidii jest bogaty, nie ogranicza się jedynie

do Schuberta. Ich przyjaźń zaczęła się w szkole muzycznej w Bazancourt, gdzie się często spotykają. Julie naucza solfeżu i gry na pianinie. Lidia dla własnej satysfakcji śpiewa i gra na pianinie.

Podczas ostatniego sluchowiska w szkole muzycznej, przyjemnością rodziców i przyjaciół było odkrycie postępów ich dzieci. Szkoła muzyczna jest otwarta dla wszystkich: małych i dużych, można nauczyć się gry na wielu instrumentach lub uczyć się na lekcji śpiewu w chórze.

Lidia Karolczak-Savart dołączyła do muzyków, ofiarując im swój sopran, w towarzystwie grającego na pianinie Cyrila Georgeta. Głos nabrał pełnego wymiaru w kościele, gdzie odbywał się spektakl.

Lidia Karolczak-Savart wybrała życie we Francji, po tym jak pracowała jako fille au pair, aby udoskonalić swój francuski. Zakochała się i wyszła za mąż. Ma dwoje dzieci. W Bazancourt mieszka od sześciu lat. Tradycją w jej polskiej rodzinie była nauka muzyki i śpiewu każdego dnia. To jej mama nauczyła ją gry na pianinie.

Jean-Claude Kociotek

Julie i Lidia – pasjonatki muzyki

POLONUS TYGODNIA

ALEKSANDRA PODHORODECKA

Działaczka polonijna, Prezes Zarządu Polskiej Macierzy Szkolnej w Wielkiej Brytanii.

W kwietniu br. została wyróżniona nagrodą TVP Polonia „Za zasługi dla Polski i Polaków poza granicami kraju”. Jej działalność na rzecz edukacji docenila wcześniej sama Królowa Elżbieta II. W lutym 2013 r. uhonorowała Aleksandrę Podhorodecką odznaczeniem: Order Of The British Empire. Jest również laureatką nagrody Dziennika Polskiego „Człowiek

Roku 2009”. W plebiscycie tej najstarszej polonijnej gazety w Wielkiej Brytanii doceniono jej pracę charytatywną na rzecz brytyjskiej Polonii.

Polska Macierz Szkolna działa na emigracji od 1953 r., oferując kompleksowe wsparcie dla społeczności Polaków, skupionych wokół polskich szkół sobotnich: uczniów, rodziców, nauczycieli

i osób zaangażowanych w prowadzenie polskich placówek edukacyjnych. Podhorodecka związana jest z tą organizacją od ponad 40 lat, a od 2000 r. pełni funkcję prezesa.

Choć większość życia spędziła w Anglii, nigdy nie zapomina o polskim pochodzeniu i kultywowaniu ojczystego języka i kultury. Urodziła się w 1939 r. w Warszawie, gdzie jej rodzina spędziła lata okupacji, zanim w 1945 r. opuściła Polskę. Rok później zamieszkała w Londynie. W Wielkiej Brytanii ukończyła anglistykę i nauki polityczne. Przez wiele lat pracowała jako nauczyciel w angielskich szkołach.

Przez 30 lat redagowała dwa czasopisma PMS: „Dziatwa” i „Razem Młodzi Przyjaciele”. Pisuje dla polskiej prasy, jest autorką kilku książek, m.in. wydanej niedawno: *Ostatnie dziesięciolecie. Historia Polskiej Macierzy Szkolnej 2003-2013*, która opisuje historyczny moment przystąpienia Polski do Unii Europejskiej i okres wzmożonej emigracji Polaków na Wyspy, co wpłynęło na intensywny rozwój polskiego szkolnictwa w Wielkiej Brytanii.

EUROPA

Wybory do Parlamentu Europejskiego

25 maja odbędą się wybory do Parlamentu Europejskiego. Można wziąć w nich udział w głosowaniu osobistym lub korespondencyjnym.

I. GŁOSOWANIE OSOBISTE W LOKALACH WYBORCZYCH

Zamiar głosowania osobistego musi być zgłoszony nie później niż do dnia 22 maja 2014 r. Głosowanie będzie się odbywać w niedzielę 25 maja 2014 r. w godzinach od 07:00 do 21:00 w następujących miejscach:

- w Paryżu - w obwodowych komisjach wyborczych nr 40 i 41, mieszczących się w siedzibie Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Paryżu: 86, rue de la Faisanderie, 75116 Paris;

- w Lens - w obwodowej komisji wyborczej nr 42, mieszczącej się w siedzibie Stowarzyszenia Millennium 2000 w Lens: 21, route de Béthune, 62300 Lens;

Warunkiem wzięcia udziału w głosowaniu jest posiadanie ważnego polskiego paszportu lub dowodu osobistego oraz wcześniejsze wpisanie się do spisu wyborców sporządzanego w Wydziale Konsularnym Ambasady RP w Paryżu.

Zgłoszenie do spisu wyborców powinno zawierać:

- nazwisko i imię (imiona),
- imię ojca,
- datę urodzenia,
- numer ewidencyjny PESEL,
- adres zamieszkania za granicą,
- numer ważnego polskiego paszportu lub dowodu osobistego, a także
- miejsce i datę jego wydania, a w przypadku obywateli polskich czasowo przebywających za granicą - adres zameldowania w Polsce.

Zgłoszenia do spisu wyborców w Paryżu i Lens można dokonać samodzielnie na stronie internetowej: ewybory.msz.gov.pl lub za pośrednictwem konsula: ustnie, pisemnie, telefonicznie, faksem lub w formie elektronicznej.

II. GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE

Zamiar głosowania korespondencyjnego musi być zgłoszony nie później niż do dnia 12 maja 2014 r. Zgłoszenia można dokonać samodzielnie na stronie internetowej: ewybory.msz.gov.pl lub za pośrednictwem konsula: ustnie, pisemnie, telefonicznie, telefaksem lub w formie elektronicznej.

Wydział Konsularny Ambasady RP w Paryżu: 3, rue de Talleyrand, 75007 Paryż, tel.: (+33) 0143173499; w poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki w godz. 08:00 – 16:00, w środy w godz. 10:00 – 18:00, fax: (+33) 0143173434, e-mail: paris.wk.info@msz.gov.pl

Zgłoszenie do spisu wyborców powinno zawierać:

- nazwisko i imię (imiona),
- imię ojca,
- datę urodzenia,
- numer ewidencyjny PESEL,
- numer ważnego polskiego paszportu lub dowodu osobistego,
- miejsce i datę jego wydania,
- adres zameldowania w Polsce a także wskazanie dokładnego adresu pocztowego we Francji, na który ma być wysłany do wyborcy pakiet wyborczy zawierający karty do głosowania, kopertę do głosowania oraz kopertę zwrotną.

Więcej informacji na temat wyborów do Parlamentu Europejskiego można znaleźć na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej: <http://www.pkw.gov.pl>

Informacje o zasadach głosowania oraz formularz: ZGŁOSZENIE WYBORCY OBYWATELA POLSKIEGO O WPISANIE DO SPISU WYBORCÓW, znajdują się również na stronie: www.vectorpolonii.com

POLSKA

Światowa Konferencja Nauczycieli Polonijnych

S towarzyszenie „Wspólnota Polska” zaprasza nauczycieli uczących języka i kultury polskiej, w środowiskach polskich poza granicami naszego kraju, na piąty Zjazd „Wschód Zachód – Łączy Nas Polska”, który odbywa się w Ostródzie 7-11 maja.

Jubileuszowe spotkanie jest szczególną okazją do dyskusji na temat kluczowych problemów współczesnej polskiej szkoły funkcjonującej poza Macierzą. Na tegoroczny Zjazd przygotowano poniższe propozycje tematów, mających systemowy wpływ na rozwój polskiej edukacji poza granicami kraju:

dwujęzyczność – szansą rozwojową dzieci z polskimi korzeniami;

lektury szkolne – ciekawe czy anachroniczne; heterogeniczność grup nauczania języka – metodyka pracy w grupach zróżnicowanych wiekowo i ze względu na poziom kompetencji językowych (tzw. klasy łączone);

jak w ciekawy i atrakcyjny sposób uczyć historii? psychologiczne i pedagogiczne wyzwania emigracji.

Dzięki zaangażowaniu i wsparciu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego oraz samorządów lokalnych, organizatorzy tradycyjnie już proponują atrakcyjny program towarzyszący, powiązany z tematyką konferencji. Budowanie umiejętności skutecznego przekazywania wiedzy historycznej oraz kształtowania patriotyzmu będzie wzbogacone koncertem „Panny wyklęte” w wykonaniu znanych polskich artystów. W pięknych zabytkowych wnętrzach stacji badawczej UWM w Łęczanach można spotkać się z tradycją i obyczajami regionalnymi. Tak jak co roku przewidziano wspólną modlitwę w intencji nauczycieli polonijnych, tym razem połączoną z koncertem organowym w Świętej Lipce - jednym z najpiękniejszych barokowych Sanktuariów Maryjnych w Polsce.

Po raz pierwszy gospodarzem merytorycznym spotkania jest, powołany do życia jesienią 2013 roku, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. Partnerem polonijnym Zjazdu w tym roku jest Związek Nauczycieli Języka Polskiego i Pedagogów w Niemczech.

źródło: wspolnota-polska.org.pl

W SKRÓCIE

POLSKA

MSZ w raporcie na 10-lecie członkostwa Polski w Unii przekonuje, że poza UE nasz kraj byłby uboższy, Polacy zarabialiby mniej, a w 2013 r. PKB na osobę byłoby na poziomie z 2009 r. Premier Donald Tusk stwierdził, że głosów kwestionujących sens przystąpienia Polski do UE jest coraz mniej.

ŚWIAT

Przez kilka dni USA zmagano się z atakami tornad. Silny wiatr niszczył budynki, wyrwał drzewa i pozbawił elektryczności tysiące gospodarstw. Wiele osób uznano za zaginione, są również ofiary śmiertelne.

BIZNES

Dobra wiadomość na wakacje. Możliwy jest już przejazd autostradą A1 z Gdańska do Łodzi i dalej m.in. do Warszawy. Ostatni odcinek Włocławek – Kowal (19 km) łączący Wybrzeże z centrum kraju został ukończony i do końca prac wykończeniowych jest za darmo.

KULTURA

Mieszkający w Toronto architekt i designer z Walbrzycha Michał Maciej Bartosik dostał złotą statuetkę za swoją innowacyjną i oryginalną lampę Tensegrity Space Frame Lights, która składała się jedynie ze świetlówek i przewodów elektrycznych. Jury konkursu A' Design Awards 2013-14 zachwyciło „małeżństwo struktury i światła”.

SPORT

Według sondażu przeprowadzonego przez IBRIŚ HomoHomini dla Informacyjnej Agencji Radiowej, 58,4% Polaków nie chce zimowych igrzysk olimpijskich w Krakowie i Zakopanem w 2022 r. Za ich organizacją opowiedziało się 31% badanych. Miastogospodarza poznamy 31 lipca 2015 r.

CIEKAWOSTKA

Naukowiec prof. Tomasz Ciach z Politechniki Warszawskiej wynalazł nanocząsteczki polisacharydowe wypełnione cytotatkiem działające bez szkody dla zdrowych tkanek. Ograniczają one toksyczne działanie leków stosowanych w leczeniu raka, które często oprócz nowotworu zabijają samych chorych.

Kilka słów o odpowiedzialności zarządcy

Jednym z organów belgijskiej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (*Société privée à responsabilité limitée*) jest **gérant**. To osoba (fizyczna bądź prawna, działająca przez swojego przedstawiciela), która zarządza i reprezentuje spółkę na zewnątrz. Jest ona uprawniona do wykonywania wszystkich niezbędnych czynności realizujących cele spółki oprócz czynności, leżących wyłącznie w kompetencji zgromadzenia ogólnego na mocy kodeksu spółek. Ponieważ jest to organ odgrywający dużą rolę w funkcjonowaniu spółki, warto przyjrzeć się zasadom, które regulują jego odpowiedzialność.

Ogólne zasady odpowiedzialności

Gérant odpowiada wobec spółki za błędy popełnione w wykonywaniu swojego mandatu. Poza tym, odpowiada on solidarnie wobec spółki lub osób trzecich za wszelkie szkody wynikające z naruszenia przez niego statutu bądź kodeksu spółek. Odpowie on również za szkodę na skutek podjęcia decyzji bądź działań sprzecznych z interesem spółki, jeśli przyniosło mu to (lub innemu zarządcy) korzyść finansową, narażając tym samym spółkę na stratę.

Zarządca może zwolnić się od odpowiedzialności tylko, jeśli nie może być mu przypisany żaden błąd, a po powzięciu informacji o nieprawidłowościach, zgłosił je na najbliższym posiedzeniu zgromadzenia ogólnego.

Zarządca może odpowiadać również za długi spółki. Należy rozróżnić odpowiedzialność za długi w ogólności i odpowiedzialność za długi wobec ONNS (*Office National de Sécurité Sociale*).

Odpowiedzialność za długi w ogólności

Jeżeli powodem upadłości spółki był poważny i znamieny błąd, wszyscy zarządcy, również poprzedni, oraz wszystkie osoby, które faktycznie sprawowały funkcję zarządu spółką, będą ponosić odpowiedzialność (solidarnie lub nie, w całości lub w części) za długi spółki do wysokości niedoboru aktywów.

Nie dotyczy to jednakże sytuacji, kiedy spółka w ciągu trzech lat poprzedzających upadłość, osiągnęła obroty średnio nie większe niż 620 000 EUR (nie licząc podatku od towarów i usług) i kiedy bilans na końcu ostatniego roku obrotowego nie przekroczył 370 000 EUR.

Powództwo może wnieść zarówno syndyk, jak i niezaspokojony wierzyciel. Jeśli ten ostatni wniosek powództwo, informuje on o tym syndyka. W tym przypadku, kwota zasądzona jest ograniczona do szkody poniesionej przez

pozywającego wierzyciela i przysługuje mu wyłącznie, niezależnie od ewentualnego powództwa syndyka masy upadłościowej.

Za poważny i znamieny błąd uważa się każde nadużycie podatkowe w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu, praniu brudnych pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

Odpowiedzialność za długi wobec l'Office National de Sécurité Sociale (O.N.S.S.)

ONSS i syndyk mogą wnieść, aby osoby, które wcześniej sprawowały funkcję zarządcy, jak również wszystkie inne osoby, które faktycznie zarządzały spółką, były odpowiedzialne osobiście i solidarnie w całości lub części, za składki na ubezpieczenie społeczne, podwyżki składek z powodu nieuiszczenia ich w terminie (*majorations*), odsetki za opóźnienie, a także odszkodowanie za niekompletne lub niewłaściwe deklaracje składane do urzędu ubezpieczeń społecznych. Za wszystkie te kwoty, należne w dniu ogłoszenia upadłości wyżej wymienione osoby będą odpowiadały jeśli zostanie ustalone, że poważne naruszenie, którego się dopuścili było przyczyną upadłości lub jeśli w ciągu pięciu lat poprzedzających ogłoszenie upadłości znajdował do nich zastosowanie przepis (ustawy regulującej ogólne zasady ubezpieczenia społecznego), dotyczący pracowników fizycznych i pracowników, którzy podlegają takiemu samemu reżimowi w związku z działalnością jaką wykonują.

ONSS lub syndyk wnoszą powództwo przed sądem handlowym (*Tribunal de Commerce*), który zajmuje się upadłością spółki.

Za poważny i znamieny błąd uważa się wszelką formę oszustwa podatkowego w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu, praniu brudnych pieniędzy i finansowania terroryzmu, jak również fakt, że spółka jest kierowana przez zarządcę lub inną osobę odpowiedzialną, która bra-

ADWOKAT RADZI

ła udział w co najmniej dwóch upadłościach, likwidacjach czy podobnych operacjach, zaciągając długi wobec organu pobierającego składki na ubezpieczenie społeczne. Warto podkreślić, iż w przypadku długów wobec ONSS, nie ma zastosowania wyłączenie dotyczące liczby osiągniętych obrotów przez spółkę.

Kto może wnieść powództwo przeciwko zarządcy?

Powództwo przeciwko aktualnemu zarządcy może być wniesione także przez zgromadzenie ogólne w imieniu spółki. Jest to tzw. *Action sociale*. Pociągnięcie do odpowiedzialności nie jest możliwe, jeżeli zarządcy udzielono absolutorium zgodnie z obowiązującą procedurą. Natomiast, jeżeli pozwanym ma być poprzedni zarządca, powództwo będzie wniesione przez osoby, którym aktualnie przysługuje prawo do reprezentacji spółki – czyli zazwyczaj będzie to urzędujący zarządca.

Istnieje również tzw. powództwo mniejszościowe, które może być wniesione przez jednego lub więcej wspólników, którzy na dzień zwołania zgromadzenia ogólnego w celu udzielenia zarządcy absolutorium posiadają co najmniej 10% głosów. Mogą go wnieść wyłącznie osoby, które głosowały przeciwko udzieleniu absolutorium lub ich głos 'za' jest nieważny.

Jeżeli spółka została rozwiązana, powództwo wnoszą (wnoszą) likwidator (likwidatorzy), a w przypadku upadłości syndyk (syndycy).

Odpowiedzialność zarządcy wobec osób trzecich może być egzekwowana na podstawie przepisów prawa cywilnego.

Jolanta Boulboule-Kaczorowska
Adwokat w Brukseli i Liège
e-mail: JBK.avocat@belgacom.net
www.jbkadvokat.be

OGŁOSZENIE

Redakcja tygodnika „Vector Polonii” poszukuje korespondentów z Belgii.

Chcecie podzielić się z nami pomysłami na ciekawe tematy, przekazać informacje o tym, co ważnego dzieje się w środowisku polonijnym w Belgii, znacie barwne osoby, stowarzyszenia, o których warto napisać, piszcie na adres: redakcja@vectorpolonii.com

for. Casia Kwasnik: <http://www.theworldaround.co.uk>

Boso przez Azję

Na krótką chwilę wiosna zawitała na południowe wybrzeże Kraju Środka, a ja – wychowana w tradycji zapoczątkowanej jeszcze w przedszkolu – zamierzałam kupić sobie nowe buty sportowe. Oczywiście nie po to, by chwalić się nimi dookoła – jak to mieliśmy w zwyczaju za czasów podstawówki. Chodziło mi o wygodne i odpowiednie wyprofilowane obuwie do biegania.

Wpisałam w wyszukiwarkę wspomnianą wyżej frazę, bo nie chciałam kierować się tylko kolorem czy fasonem, ale to, co pojawiło się na ekranie mojego komputera, nie było wcale łatwymi i przyjemnymi opisami najnowszych modeli. Musicie wiedzieć, że dobrze wszystkim znany przyjaciel Google, najpierw informuje mnie, co dzieje się w Azji – szczególnie w Chinach – często pomijając Europę i sporadycznie nawiązując do Stanów Zjednoczonych. Dlatego, chcąc nie chcąc, zostałam zalana wiadomościami o protestach w chińskich fabrykach, zaopatrujących największych producentów obuwia sportowego, takich jak Nike, Adidas czy Puma. Szukałam ekwiwalentu dla wyrobów z Wietnamu i Kambodży, gdzie pracownicy nie są szanowani i często pracują w niegodziwych warunkach za grosze.

Uwierziłam mi, nie zamierzałam znowu pisać o strajkach, łamaniu praw pracowników, zaniżanych pensjach (choć muszę przyznać, że coraz bardziej interesuje mnie ta tematyka i konsekwencje ogólnoświatowe, jakie wynikają z polityki poszczególnych firm i rządów państw). Jednak życie w Azji otwiera oczy na wiele aspektów, które znane większości społeczeństwa europejskiemu z prasy i telewizji, nabierają właściwej formy dopiero, gdy zamieszka się na tym kontynencie. Nie można przejść obojętnie obok 30 tys. protestujących ludzi, domagających się, by opłacane przez nich składki emerytalne były odprowadzane do właściwych funduszy, a nie wyparowywały z kont bankowych. Wyobraźcie sobie, jakby pewien pracodawca zatrudnił średniej wielkości miasto europejskie. Jego mieszkańcy po kilkudziesięciu latach wytężonej pracy przechodzą na emeryturę, ale zamiast cieszyć się urokami życia, pewnego pięknego dnia zostają pozbawieni wszystkich środków do życia! Dalsze skanowanie Internetu nie poprawiło mi humoru. Na 400 skontrolowanych przez niezależną organizację fabryk w Chinach, żadna nie zapewnia swoim pracownikom świadczeń socjalnych, gwarantowanych przez prawo.

Na jednej z amerykańskich stron internauci poparli protestujących, pisząc, że bardziej liczą się dla nich prawa człowieka niż przestrzeganie terminów wypuszczenia na rynek nowych kolekcji. To przecież tylko buty, a nie niezbędne do życia powietrze czy woda. Ja z kolei bardzo się cieszę, że mieszkam blisko plaży i bieganie po niej boso ma więcej korzyści zdrowotnych i społecznych niż zakup nowej pary adidasów.

tekst: Marta Płonka, korespondentka z Chin
(więcej zdjęć na blogu: <http://martkiee.com/blog>)

NA ZDROWIE!

for. z archiwum autorki tekstu

Rrrrruminacje

Na początku studiów z zachwytem chłonełam nieznaną mi wcześniej teorię i mechanizmy psychologiczne. Odkrywanie tajemnic ludzkich emocji, myśli i zachowania fascynowało mnie, a czasami wprawiało w zdumienie. Nowa wiedza łączyła się z nowym słownictwem, które dzielnie wkuwaliśmy do egzaminów. A że zdecydowana większość badań psychologicznych przeprowadzana jest w krajach anglosaskich, to i nazwy specjalistyczne inspirowane są często językiem angielskim (w którym z kolei znalazły się dzięki grece lub łacinie). W efekcie zgłębianie wiedzy psychologicznej wiązało się z zapamiętywaniem niekiedy dziwacznym słów.

Pewnego razu, wymęczeni nauką, urządziliśmy nawet mały ranking naszych „ulubionych” terminów. Na szczycie mojej listy znalazło się „ruminowanie”. Słownik Języka Polskiego podaje dwie definicje: „przeżuwać”, a także (w kontekście psychologicznym): „przetrawiać w myślach, zastanawiać się, rozważać”.

Chociaż jako studenci byliśmy ubawieni tym słowem, to jednak ruminowanie może stanowić poważny problem i prowadzić do depresji. Osoby skłonne do częstego rozpamiętywania przeszłości, nadmiernie skupiają się na swoich niepowodzeniach, roztrząsają każde słowo i gest, doszukują się krytyki w wypowiedziach innych osób. Potocznie mówimy o takim zachowaniu, że osoba „sama się nakręca”.

Amanda J. Rose z Uniwersytetu Missouri-Columbia wykazała w swoim badaniu, że to „nakręcanie się” może być wynikiem nie tylko monologu wewnętrznego, lecz także dialogu, szczególnie w przypadku dziewcząt i młodych kobiet. Wynik o tyle zaskakujący, że często podkreśla się rolę wsparcia przyjaciół jako profilaktyki depresji. Badanie pokazało, że relacje, opierające się na rozmowach o problemach i rozpamiętywaniu negatywnych uczuć, prowadzą do depresji i wzrostu niepokoju. Pomimo tego negatywnego wpływu przyjaciółki czują się sobie bliższe niż w relacjach pozbawionych „współruminowania”. Utrudnia to przełamanie szkodliwego schematu.

Walka z ruminowaniem z pewnością stanowi wyzwanie, lecz warto ją podjąć. Nawet mała poprawa będzie zwycięstwem. Możemy zatrzymywać negatywne myśli, skupiając się na innym zajęciu lub medytacji czy modlitwie. Jeśli negatywne myśli związane są z konkretnym problemem, warto poszukać drogi wyjścia lub przewartościować ocenę sytuacji – być może kłopot istnieje tylko w naszej głowie? I, co najważniejsze, odpuśćmy sobie! Nikt nie jest idealny, więc to normalne, że nie wszystko nam się udaje. Zamiast rozmyślać o naszych niedociągnięciach, skupmy się na sukcesach, choćby nawet tych najdrobniejszych, jak upieczenie pysznych ciasteczek lub opowiedzenie kawału, z którego śmiali się koledzy w pracy. Kolekcjonujmy te dobre chwile i używajmy ich w walce z ruminacjami.

Katarzyna Nowak-Choux

Kanonizacja Jana XXIII i Jana Pawła II

Wieloletnie starania, modlitwy, połączone z niezachwianą wiarą w słuszność sprawy, sprawiły, że doczekaliśmy się kanonizacji Jana Pawła II. W tym samym dniu, 27 kwietnia br., w Niedzielę Miłosierdzia Bożego (święcie ustanowionym przez Jana Pawła II), świętym Kościele katolickiego został także błogosławiony papież Jan XXIII. Uroczystość odbyła się w Watykanie, na Placu św. Piotra. Mszę świętą koncelebrowało blisko tysiąc kapłanów. Wśród nich był również Papież - Senior Benedykt XVI. W jednym miejscu spotkało się dwóch papieży, kanonizowano dwóch świętych.

Papież Franciszek odprawił mszę kanonizacyjną, w której wzięło udział około 800 tysięcy pielgrzymów. Kiedy wygłaszał formułę kanonizacyjną, przyniesiono do ołtarza relikwie świętych. Informację o kanonizacji wierni przyjęli euforycznym aplauzem.

Na Placu św. Piotra i wychodzącej na Watykan Via della Conciliazione zebrały się tłumy... Powiewały flagi i transparenty z całego świata, szczególnie z Polski. Wierni przylecieli samolotami, przyjechali busami, samochodami, rowerami, ale byli i tacy, którzy przyszli pieszo. Wszyscy wielokrotnie podkreślali podniosłą i niesamowitą atmosferę. Niektóre osoby spały na ulicy, żeby rano być jak najbliżej Bazyliki. Było mnóstwo dzieci, młodzieży, harcerzy. Wszystkie ulice w okolicy Watykanu pozamykano dla ruchu, aby było bezpiecznie. Trudno było się przemieszczać w tłumie, ale nikt się nie przepychał tego dnia.

W tym czasie, w Polsce wierni modlili się, oglądali transmisję kanonizacji na telebimach. Spotkali się licznie w Wadowicach, w Krakowie, w Łagiewnikach, w Warszawie..., ulicami Zakopanego do Sanktuarium na Krzeptówkach przeszło 150 konnych jeźdźców. Telewizja polska transmitowała większość wydarzeń, w tym czasie zagrano wiele koncertów, zaprezentowano wiele prezentacji multimedialnych, w całej Polsce czuło się podniosłą atmosferę, ludzie bardzo to przeżywali.

O tym, co łączyło Jana Pawła II z Janem XXIII opowiedział papież Franciszek:

- Byli kapłanami, biskupami i papieżami dwudziestego wieku. Poznali jego tragedię, ale nie byli nimi przytłoczeni. Silniejszy był w nich Bóg; silniejsza była w nich wiara w Jezusa Chrystusa, Odkupiciela człowieka i Pana historii; silniejsze było w nich miłosierdzie Boga, które objawia się w tych pięciu ranach; silniejsza była macierzyńska bliskość Maryi.

Jan XXIII – uśmiechnięty papież

28 października 1958 r., biały dym zwiastował podjęcie decyzji o wyborze nowego papieża. Nikt nie spodziewał się, że na tronie św. Piotra zasiądzie skromny, 77-letni, wenecki kardynał Angelo Giuseppe Roncalli. Mówiono o nim nawet, że był „awaryjnym lądowaniem Ducha Świętego”.

Po „epoce Piusów” nie oczekiwano, że papieżem zostanie ktoś prosty „z ludu”, kto nie lubi wystawnych szat. Uznano go za papieża „przejściowego” nie spodziewając się, że w ciągu pięciu lat pontyfikatu dokona przełomu.

Angelo Roncalli urodził się w 1881 r. w Sotto il Monte, w biednej rodzinie rolników. Miał dwanaścioro rodzeństwa. W 1904 r. przyjął święcenia kapłańskie. Jego droga do Watykanu była ciekawa. Miał styczność z różnymi kulturami, religiami (prawosławie, islam), nauczył się języków. Jako 44-letni ksiądz został wizytatorem papieskim w Bułgarii, następnie przeniesiono go do placówki dyplomatycznej w Turcji. Nie obce mu były też bieda i cierpienie – podczas II wojny światowej pomagał Żydom. Od 1944 r. był nuncjuszem w Paryżu, a zaraz potem został weneckim patriarchą.

Jako papież przyjął imię Jan (nieużywane do XIV w.). Pragnął dostosowania Kościoła do dnia dzisiejszego, dlatego też zwołał Sobór Watykański II, na którym przede wszystkim poruszone były zagadnienia ekumeniczne. Jako pierwszy od 1870 r. udzielił błogosławieństwa „urbi et orbi”. Był bardzo otwartym człowiekiem – opuszczał Watykan, by spotkać się z chorymi i więźniami. Znany był z poczucia humoru i dystansu do siebie, ale również nieustępliwości w dążeniu do celu. Jego zastugą jest, że msze odprawiane są w językach narodowych.

Jan XXIII zmarł 3 czerwca 1963 r., a jego dzieło zostało dokończzone dzięki decyzji nowego papieża Pawła VI o wznowieniu obrad soboru.

1 czerwca 2000 r. Jan Paweł II ogłosił Jana XXIII błogosławionym. Aby uznano go za świętego, musiało minąć

pięćdziesiąt lat od jego śmierci i czterdzieści lat od beatyfikacji. Mimo że ma wielu przeciwników, to większość wiernych nie ma wątpliwości co do jego świętości i tego jak bardzo wiele zrobił dla Kościoła.

Jan Paweł II – papież-pielgrzym

Dziewięć lat od śmierci, trzy lata od beatyfikacji – to najszybsza w nowożytnej historii Kościoła droga do świętości, jednak w przypadku Jana Pawła II była ona ewidentna.

Jan Paweł II zadziwił swoim intelektem, dobrem, a jednocześnie prostotą. Dał się poznać jako filozof, pisarz, poeta, dramaturg, aktor, poliglota, mistyk, a wreszcie miłośnik gór... Zaskakiwał swoim poczuciem humoru i charyzmą. Podczas 27 lat pontyfikatu odbył wiele podróży zagranicznych (spośród wszystkich dotychczasowych papieży, podróżował najwięcej). Z tego powodu zwany był papieżem-pielgrzymem.

Często mówił o prawach człowieka, o wolności religijnej, o wartości, jaką jest rodzina, krytykował postawy kapitalistyczne. W 1979 r. odwiedził Turcję. Spotkał się wówczas z patriarchą Kościoła prawosławnego, co uważa się za pierwszy krok w stronę budowania ekumenizmu. Przełomowy był rok 1986, kiedy to papież modlił się w Asyżu wspólnie z przywódcami wielkich religii o pokój na świecie. W marcu 2000 odbył pielgrzymkę do Ziemi Świętej i spotkał się w Jerozolimie z premierem Izraela Ehuelem Barakiem. W trakcie pielgrzymki odwiedził m.in. instytut Jad Waszem, poświęcony ofiarom Holocaustu, a także modlił się przy Ścianie Placzu.

Cale życie udowodniał swoimi czynami i słowami, że miłosierdzie to największa wartość. Kiedy odszedł, 2 kwietnia 2005 roku – nie tylko wierzący odczuli ogromną pustkę...

Dziś jej miejsce zajęła wspaniała informacja o kanonizacji.

tekst: Redakcja VP

zdjęcia: Krzysztof Szuszkiewicz

ZABAWY NA ZEWNĄTRZ

Słoneczna pogoda i coraz dłuższe dni zachęcają do zabaw ruchowych na świeżym powietrzu. Polecamy proste i popularne gry, w które można się bawić wspólnie z grupą rówieśników lub rodzicami na pobliskim skwerze lub w parku.

Berek – jedna z osób stara się schwytać kogoś z uciekających. Gdy uda jej się dotknąć ściganego, ten zostaje berkiem i z kolei goni uciekających.

Baba Jaga patrzy to nic innego jak francuskie „un, deux, trois soleil”. Starajcie się dobiec do Baby Jagi, używając polskiej wersji tej prostej i wywołującej dużo śmiechu gry. Zasady są proste. Osoby ustawione w szeregu podbiegają jak najbliżej i jak najszybciej do Baby Jagi, która odwrócona plecami mówi: „Raz, dwa trzy, Baba Jaga patrzy” i szybko się odwraca, a reszta zastyga w bezruchu. Kto się ruszył, wraca na linię startu. Wygrywa ten, kto pierwszy dobiegnie do Baby Jagi.

Ciuciubabka

Na wydzielonym polu, np. w narysowanym na ziemi okręgu, jedno dziecko ma zawiązaną chustkę na oczach i łąpie inne dzieci, które przed nim uciekają. Złapana osoba zakłada chustkę na oczy i zabawa rozpoczyna się na nowo.

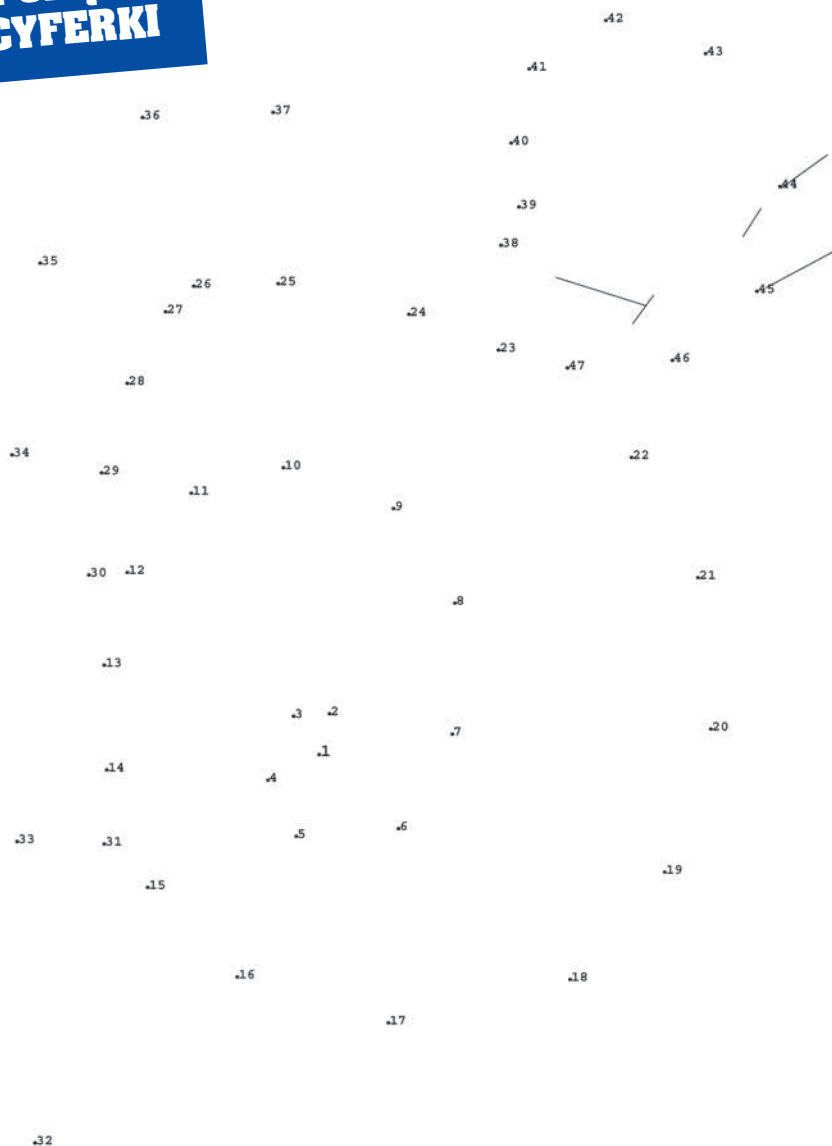
Z pewnością znacie francuską wyliczankę zaczynającą się od słów: Am, stam, gram, pic et pic et colégram....

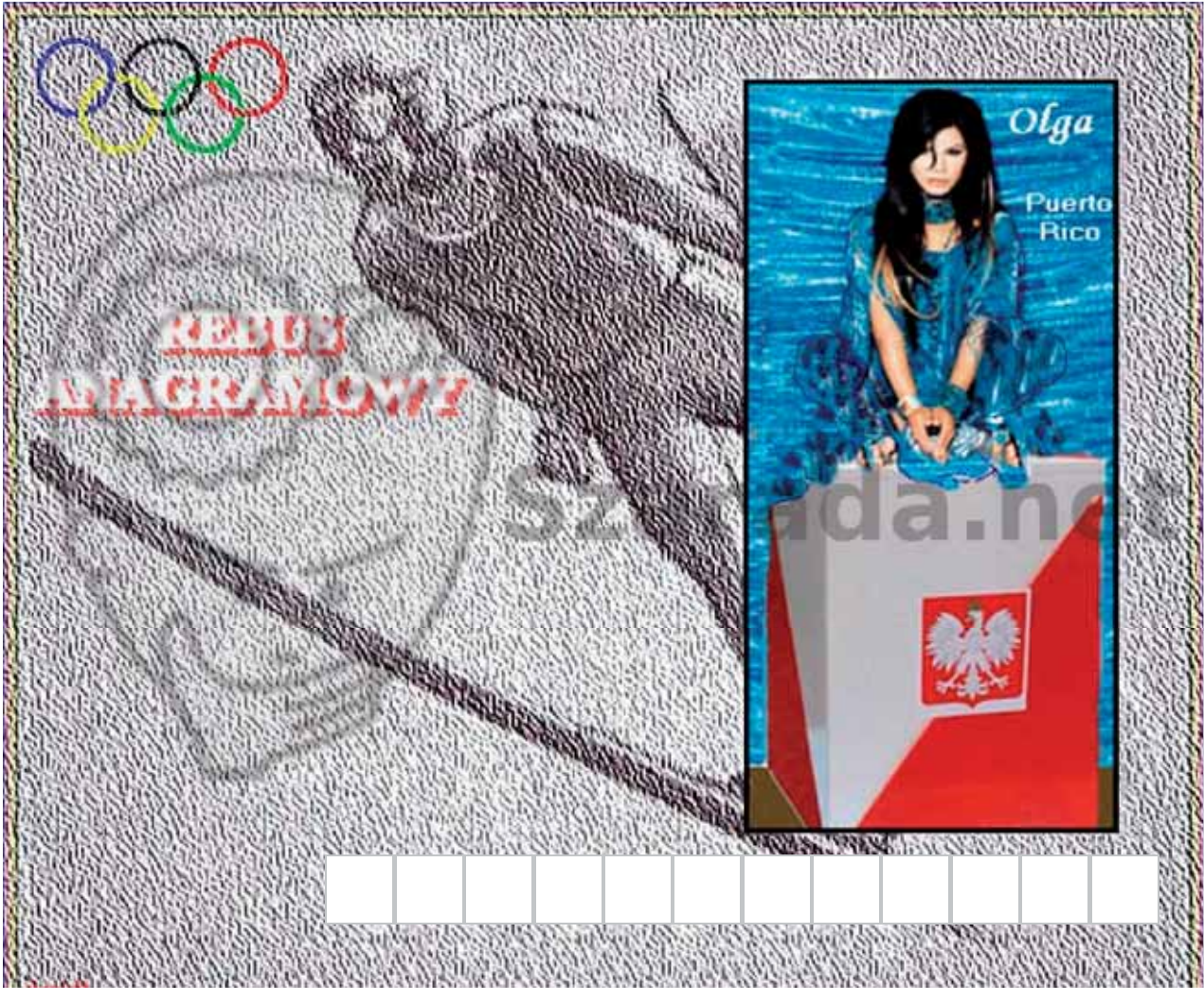
A czy potraficie wymówić te przedziwne słowa popularnej i zarazem jednej z najstarszych polskich rymowanek dla dzieci ?

**Ene, due, rike, fake,
torbe, borba, ósme smake
eus, deus, kosmateus,
i morele - baks**

Być może pomogą Wam rodzice, pamiętający ją ze swojego dzieciństwa...

POŁĄCZ CYFERKI

umówiła się z Filonem	Al- .... meczet w Jerozolimie	udaje go przestraszony	elegancki hotel	napinanie, napięcie	przyszywany	nadzieje	9	wystawiana przez sprzedawcę	trend	plakaty	duży kamień	Królowa	specjalność drapieżnika
5	...	Bridges, aktor	16	8	rosyjskie linie lotnicze	17	plyna skała	1					
bohater "Potopu"	marka kawy	11	2	atrapa pistoletu	6	15	rymska odpowiednica Artemidy	7					
zarządzają spółkami	breja	miasto w woj. podlaskim	narodził się w tym mieście	na nim ogiery	Kwiatkowska, aktorka	można nią pojechać zamiast iść po schodach	cenna odmiana herbaty						
okazała rezydencja	14	ekstrakt	10	19	chrześcijański symbol Jezusa								
krzyżacki franciszkański	21	stał na czele Krzyżaków	4	13	...	Bergkamp, piłkarz holenderski							
placa artysty	ostatnia z liter	stolica Burgundii	12	18	tam gen								
3	mały Adam	20	wyznawca religii uznający księgę Mojżeszowe	odrzucający									

Małżeństwo to bardzo sprawiedliwe urządzenie: ona musi codziennie gotować,

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21

Rysuje A. Majka

CEZARY DOBIES

Wazon sypialny II/5

Rozdział drugi – *Róża*

- Pytałam, czego się napijesz? – powtórzyła Rosa.

- Może być woda – odpowiedział dość cicho.

Żona Andrzeja miała na imię Wisława. Nie znosił jej Andrzej, a tym bardziej nie trawił zmanierowania i władczego tonu. Mówił o niej: „ta, z którą mieszkam”, a kiedy używał imienia, to tylko w wariancie twardym: Wicha, Wichy. A czasami ironicznie zmieniał „ch” na „sz” i dodawał: nie Wichy, ale Wiszy! To są rządy Wiszy! Ona zaś lubiła narzucać swoją wolę i wyciskać mężowi syfy. Było to trochę bolesne (może celowo), ale dawało pozory pielęgnacji. Zwykle zaczynała niewinnie:

- Syf ci wyszedł?

- No wiem, zauważyłem – odpowiadał bezbrinnie i czasem pytał: - Zrobił się biały?

- Jeszcze nie. Ale wieczorem będzie gotowy – rzucała z uśmiechem.

A później chwytala twarz w swoje paznokcie i bezlitośnie wygniatała, aż skóra puchła i robił się duży, czerwony bąbel, jakby bąk ugryzł lub guz rakowy narastał.

W tym czasie Manuel odkrył, że Rosa ma innego kochanka. Podejrzewał, ale udawał, że nic nie widzi, dlatego coraz więcej dostrzegał znaków. Osiem lat byli razem, a znali się jeszcze dłużej. Po tylu latach życia ze sobą trudno cokolwiek ukryć. Poza tym, Rosa nie była ostrożna. Nakłoniła Manuela, aby naprawił jej łóżko i wymienił spod materaca pękniętą klepkę, jakby nie mogła poprosić kogoś innego.

- Dzieci tu miałaś? – zapytał.

- Nie – zaprzeczyła.

- Skakałaś na tym łóżku?

- Nie – powtórzyła cicho.

Manuel łączył wszystkie fakty: łóżko załamane, wodę gazowaną w lodówce, literaturę polską, która pojawiła się często w mieszkaniu Rosy i na tym budował zasadne domysły. Jednak najbardziej wyraźnym dowodem, był kwaśny swąd nikotyny. Manuel wyczuł obcego po zapachu papierosów. Dym zdradził niejedną wioskę indiańską, kiedy wskazywał białym ludziom, gdzie śpią niewinne dzieci z matkami i kiedy

żołnierze wycinali wszystkich w pień, i ciepło rodzinne trawiali końskimi kopytami. Dym wyda każdego. Cóż zatem mówić o nałogowych palaczach?

Noc była ciepła. Manuel włókł się bez celu, aż w końcu przeszedł przez most i przysiadł po drugiej stronie rzeki, trochę dalej na wschód od Instytutu Świata Arabskiego, tam, gdzie latem w półokrągłych arenkach gromadzili się ludzie na tańcach. Jest to jedno z ciekawszych miejsc w Paryżu, które nie zostało pozbawione ławek. Usiadł nad Sekwaną i długo patrzył na połówkę miasta. Widział, że tu, gdzie był on, trwała ciemność, zaś na prawym brzegu świeciły lampy, które sprawiały harmonię, choć bardzo wydłużały promienie i przebiły je przez rzekę. Wystarczyło jednak, że przepłynął statek i wszystkie linie się zmaciły. Nie było już jasnych odbić, tylko rozlewała się ciemna, falująca woda. Widok ten trwał mniej więcej tyle, co parzenie czarnej herbaty, później wracał obraz i żółte smugi równały łączną rzekę.

Manuel za późno zrozumiał, że niepotrzebnie śledził i niewiedział mieszkanie Rosy. Przychodził, chwilę postać pod drzwiami i wracał do siebie. Któregoś razu przyszedł chyba nie w porę i usłyszał za dużo.

Tak, wszystko przez papierosy. Zapach dla ssaków jest bodźcem najmocniejszym, pobudza wszystkie zmysły, lecz jako dowód rzeczowy nie działa zbyt wiarygodnie. Gdyby Manuel powiedział:

- Ktoś u ciebie palił papierosy?

Odpowiedziałyby:

- Chyba głupi jesteś! Ja niczego nie czuję.

I tyle. Manuel laził i szukał potwierdzenia w inny sposób. Nie miał wyboru. Pod drzwiami Rosy usłyszał głosy, które go przerosły i zwały z nóg. Siedział teraz nad rzeką i już nie słyszał statków ani przechodniów, ani muzyki i miasta, tylko brzmiały mu pojękiwania Rosy i trzaskały miarowo w pamięci jak wycieraczki samochodowe w deszczu. Zazdrość jest potrzebna miłości jak wiatr ogniowi – o ile nie wieje za mocno.

cdn.

Kalendarium wydarzeń polonijnych

8 i 9 MAJA, godz. 20.00: Antoni Wit poprowadzi w Strasburgu abonamentowe koncerty z tamtejszą Orchestre Philharmonique, podczas których zaprezentuje program złożony z utworów Bedřicha Smetany, Siergieja Rachmaninowa oraz Mieczysława Karłowicza (*Stanisław i Anna Oświęcimowie*) i zmarłego pod koniec minionego roku Wojciecha Kilara (*Kościółec*). (Palais de la Musique et des Congrès: Place de Bordeaux, 67076 Strasburg);

10 i 11 MAJA: Towarzystwo Przyjaźni Francusko-Polskiej w Tinquex obchodzi 40-lecie swojego istnienia. Z tej okazji w tym szampańskim miasteczku odbędzie się szereg imprez, m.in. wernisaż wystawy *40 lat przyjaźni francusko-polskiej*, wieczór z orkiestrą Damiana Berezinskiego. W niedzielne popołudnie w Kościele Świętej Bernadetty wystąpią Jaga i Kate Wrońskie z Krakowa przy akompaniowaniu Jarosława Hanika oraz Chór Val de Muire z Tinquex. Szczegółowe informacje: www.arfp.net, arfp@free.fr (51430 Tinquex);

Jaga i Kate Wrońskie z Krakowa i Chór Val de Muire z Tinquex

DO 12 MAJA: Wystawa Angeliki Markul Terre de départ w paryskim Palais Tokyo. Polska artystka pokazuje m.in. wyróżnioną nagrodą Prix SAM 2012 pracę *Bambi w Czarnobylu*, projekt inspirowany działaniami sił natury w skażonej promieniotwórczo strefie w Czarnobylu. (Palais de Tokyo: 13, avenue du Président Wilson, 75008 Paryż);

12 MAJA, godz. 20.30: Koncert charytatywny chóru „Les Compères”, z którego dochód zostanie przekazany na rzecz Domu Św. Kazimierza w Paryżu. Koncert poprowadzi lektura wybranych listów George Sand do Fryderyka Chopina przy akompaniowaniu utworów Chopina w wykonaniu Frédéric Vaysse-Knittera, francuskiego pianisty o polskich korzeniach. Informacje: www.sallegaveau.com (Salle Gaveau: 45, rue de la Boétie, 75008 Paryż);

Frédéric Vaysse-Knitter

14 MAJA, godz. 19.00: Spotkanie z poetą, prozaikiem i tłumaczem Jackiem Dehnelem wokół jednej z jego ostatnich powieści: Saturn, która została wydana w br. w przekładzie francuskim przez wydawnictwo Noir sur Blanc. (Księgarnia Polska: 123, bd Saint-Germain 75006 Paryż);

17 MAJA, godz. 16.00 – 21.00: 10. rocznica Nocy muzeów w Bibliotece Polskiej w Paryżu, gdzie zaprezentowane będą zarówno kolekcje stałe jak i dziesięć oryginalnych dzieł wybranych z tej okazji. Ponadto, będą miały miejsce występy grupy teatralnej Bouche à Bouche (czytanie tekstów Boya-Żeleńskiego), które stworzą nietypową trasę zwiedzania. (Biblioteka Polska: 6, quai d'Orléans, 75004 Paryż);

17 MAJA: Paryski Babiniec, pierwsza sieć dla kreatywnych Polek w Paryżu, organizuje Atelier Curriculum Vitae i List motywacyjny.

Spotkanie to jest przeznaczone dla kobiet szukających pracy we Francji, niezależnie od zawodu i wykształcenia. Będzie prowadzone po polsku i po francusku przez Agatę Ribay, specjalistkę od zarządzania kapitałem ludzkim w SOPRA Consulting. Zgłoszenia można przysyłać na adres: paryskibabiniec@gmail.com. Każda uczestniczka jest proszona o przesłanie swojego CV i jednego przykładu listu motywacyjnego na adres: ribayagata@yahoo.fr, do 10 maja 2014. (Instytut Polski: 31, rue Jean Goujon, 75008 Paryż);

DO 17 MAJA: Na wystawie Refleksje (Réflexions) Piotra Betleja, polskiego artysty tworzącego we Francji, można oglądać jego prace na płótnie oraz rysunki. (Galeria Roi Doré: 6, rue Sainte-Anastase, 75003 Paryż);

20 MAJA, godz. 19.00: Projekcja filmu Andrzeja Wajdy z 1958 roku Popiół i diament. W ramach cyklu: Les cinéastes polonais face à l'histoire: de la pellicule au miroir. (Biblioteka Polska: 6, quai d'Orléans, 75004 Paryż);

21 MAJA, godz. 19.00: Spektakl Mesjasz Nieskończony wg Brunona Schulza w reż. Monique Stalens. Kreacja Atelier – Théâtre Monique Stalens była pokazywana w kwietniu br. w wersji francuskiej. Wywiad z reżyserką ukazał się w ubie-

głym tygodniu w „Vectorze Polonii” nr 81. (La Guillotine: 24, rue Robespierre, 93100 Montreuil);

22 MAJA, od godz. 18.00: Wernisaż wystawy Jan Lebenstein In Memoriam, która zbiega się z 15. rocznicą śmierci artysty, a zarazem z 55. rocznicą wystaw, jakie odbyły się w Paryżu w 1959 r. i, zakończone spektakularnym sukcesem, zdeterminowały jego przyjazd do Francji. W Galerii Roi Doré zostaną pokazane prace na papierze artysty. Partnerem wydarzenia jest Instytut Polski w Paryżu. (Galeria Roi Doré: 6, rue Sainte Anastase, 75003 Paryż);

24 MAJA, od godz. 17.00: Noc literatury. Wydarzenie to, po raz drugi organizowane w Paryżu, ma na celu prezentację i promocję literatury i autorów spoza Francji. Polskę reprezentować będzie Wojciech Kuczok, autor takich powieści jak: *Gnój* (za którą otrzymał Paszport Polityki 2003 i Nagrodę NIKE 2004) czy *Senność* oraz wielu zbiorów opowiadań i esejów. (Galeria Roi Doré: 6, rue Sainte Anastase, 75003 Paryż);

25 MAJA: Brukselska Noc Kabaretowa. Występ w ramach Polskiej Nocy Kabaretowej. Wystąpią: Jerzy Kryszak i kabarety Nowaki i Paraniennormalni. (Teatr Saint-Michel: Rue Pere Eudore Devroye 2, Bruksela);

2 i 10 CZERWCA: Recitale Rafała Blehacza w Brukseli i Paryżu. Znakomity pianista, laureat XV Konkursu Chopinowskiego i prestiżowej nagrody Gilmore Artists Award 2014, zagra utwory Chopina, van Beethovena, Mozarta i Bacha. (2 czerwca, godz. 20.00: Bozar: rue Ravenstein 23, 1000 Bruksela; 10 czerwca, godz. 20.00: Salle Pleyel: 252, rue du Faubourg Saint-Honoré, 75008 Paryż).

 Więcej informacji na: www.facebook.com/VectorPolonii

BYLIŚMY NA...

Próbie spektaklu „Mesjasz Nieskończony” w reżyserii Monique Stalens

To prawdziwy zaszczyt móc uczestniczyć w przygotowaniach do spektaklu, obserwować zmagania aktorów, słuchać wskazówek reżysera, przyglądać się procesowi kreacji...

„Mesjasz Nieskończony” to spektakl przygotowany przez Atelier – Théâtre Monique Stalens na podstawie prozy Brunona Schulza. Poza dobrą grą aktorską, ciekawą (prostą, ale nasyconą symboliką) scenografią, klimatyczną muzyką, duże wrażenie robi miejsce, w którym grany jest spektakl. Gilotyna (przy ulicy Robespierre 24 w Paryżu) to miejsce jakby specjalnie stworzone dla Schulza: zagadkowe, pełne niedociągnięć i piękne jednocześnie.

Z przyjemnością zobaczymy rezultat tych przygotowań 21 maja, kiedy spektakl zostanie wystawiony w polskiej wersji językowej.

06:10 Świat się kręci **07:00** Wilnoka **07:15** Polonia w Komie **07:25** Mordziaki Groźny olbrzym **08:00** Pytanie na śniadanie **11:00** Polonia 24 **11:40** Dwie strony medalu **12:00** Barwy szczęścia **12:25** Łamigłówka **12:35** Wiadomości **12:50** M jak miłość **13:30** Komisarz Alex **14:35** Zapiski Łazęgi Niecodzienne miejsce około Manowa **14:50** Jak to działa **15:25** Złotopolscy **16:00** Hala odlotów **16:55** Dwie strony medalu **17:20** Polonia w Komie **17:30** Telexpress **17:50** Łamigłówka **17:55** Złote płyty zespołu Dwa Plus Jeden koncert **18:50** Barwy szczęścia **19:25** Ex Libris **19:45** Dobranocka **20:00** Wiadomości **20:30** Sport **20:35** Pogoda **20:40** Łamigłówka **20:50** Nadobrze i na zle **21:45** Polonia w Komie **22:00** Polonia 24 **22:45** Nadzieja reż.: Stanisław Mucha **00:30** Notacje **00:45** Dwie strony medalu **01:10** Łamigłówka **01:15** Mordziaki Groźny olbrzym **01:45** Dobranocka **02:00** Wiadomości **02:25** Sport **02:30** Pogoda **02:45** Na dobre i na zle **03:40** Polonia 24 **04:15** Polonia w Komie **04:20** Barwy szczęścia **04:55** Nadzieja reż.: Stanisław Mucha **06:35** Zakończenie dnia

PIĄTEK 09.05

06:35-08:20 Złotopolscy **08:55** Polonia 24 **09:40** Załoga Eko **10:05** Niepokojne umysły Andrzej Udalski **10:25** Świat się kręci **11:05** Polonia w Komie **11:15** Punkt widzenia **12:10** Łamigłówka **12:20** Pamiętaj o mnie koncert zyczeń **12:40** Mysz reż.: Wiktor Skrzyński wyk.: Zuzanna Antoszkiewicz Sławomir Kozieniec **13:30** Maktłowicz w podróży **14:00** Na dobre i na zle **15:00** Krystyna Ostatnia klasówka film reż.: Grażyna Ogrodowska Bożena Klimach **16:00** Kulturalni PL **17:00** Słownik polsko@polski **17:25** Łamigłówka **17:30** Telexpress **17:55** M jak miłość **18:50** Audyjoje Komitetów Wyborczych **19:10** Polacy tu i tam **19:45** Dobranocka **20:00** Wiadomości **20:20** Sport **20:25** Pogoda **20:30** Pamiętaj o mnie koncert zyczeń **21:00** Konkurs Posenki Eurowizji **00:15** Słownik polsko@polski **00:45** Łamigłówka **00:50** M jak miłość **01:45** Dobranocka **02:00** Wiadomości **02:15** Sport **02:20** Pogoda **02:25** Nasza ulica film reż.: Łukasz Palkowski **03:25** Pamiętaj o mnie koncert zyczeń **03:45** Polacy tu i tam **04:20** Jest sprawa reż.: Olaf Lubaszko **06:00** Zakończenie dnia

SOBOTA 10.05

06:00 Galeria **06:25-07:45** Dwie strony medalu **08:20** Polacy tu i tam **08:50** Zapiski Łazęgi **09:00** Łamigłówka **09:05** Awantura o Basię **09:35** Pamiętaj o mnie koncert zyczeń **09:55** Transmisja Mszy Świętej **12:40** Pod Tatrami **13:00** Tygrysy Europy **13:50** Saga rodów **14:15** Zbigniew Wodecki i jego goście **15:05** Polonia w Komie **15:20** Okrasa łamie przepisy **15:50** Alchemia zdrowia i urody **16:05** Skarby prowincji **16:25** Las nie obroni się sam **16:55** Made in Poland **17:25** Łamigłówka **17:30** Telexpress **17:50** M jak miłość **18:50** Audyjoje Komitetów Wyborczych **19:05** program rozrywkowy **19:40** Dobranocka **20:00** Wiadomości **20:25** Sport **20:30** Pogoda **20:45** U Pana Boga w ogródku **21:40** Pamiętaj o mnie koncert zyczeń **22:00** Tygodnik.pl **23:00** Tygrysy Europy **23:50** Pod Tatrami **00:05** Las nie obroni się sam **00:30** Niepokojne umysły Andrzej Udalski **00:45** Łamigłówka **00:50** M jak miłość **01:40** Dobranocka **02:00** Wiadomości **02:20** Sport **02:25** Pogoda **02:40** U Pana Boga w ogródku **03:30** Pamiętaj o mnie koncert zyczeń **03:50** Tygodnik.pl **04:45** Kulturalni PL **05:40** Saga rodów **06:05** Zakończenie dnia

NIEDZIELA 11.05

06:00 Galeria **06:25-07:45** Dwie strony medalu **08:20** Polacy tu i tam **08:50** Zapiski Łazęgi **09:00** Łamigłówka **09:05** Awantura o Basię **09:35** Pamiętaj o mnie koncert zyczeń **09:55** Transmisja Mszy Świętej **12:40** Pod Tatrami **13:00** Tygrysy Europy **13:50** Saga rodów **14:15** Zbigniew Wodecki i jego goście **15:05** Polonia w Komie **15:20** Okrasa łamie przepisy **15:50** Alchemia zdrowia i urody **16:05** Skarby prowincji **16:25** Las nie obroni się sam **16:55** Made in Poland **17:25** Łamigłówka **17:30** Telexpress **17:50** M jak miłość **18:50** Audyjoje Komitetów Wyborczych **19:05** program rozrywkowy **19:40** Dobranocka **20:00** Wiadomości **20:25** Sport **20:30** Pogoda **20:45** U Pana Boga w ogródku **21:40** Pamiętaj o mnie koncert zyczeń **22:00** Tygodnik.pl **23:00** Tygrysy Europy **23:50** Pod Tatrami **00:05** Las nie obroni się sam **00:30** Niepokojne umysły Andrzej Udalski **00:45** Łamigłówka **00:50** M jak miłość **01:40** Dobranocka **02:00** Wiadomości **02:20** Sport **02:25** Pogoda **02:40** U Pana Boga w ogródku **03:30** Pamiętaj o mnie koncert zyczeń **03:50** Tygodnik.pl **04:45** Kulturalni PL **05:40** Saga rodów **06:05** Zakończenie dnia

NIEDZIELA 11.05

06:10 Dyskretny urok trójkąta czyli namiętno show **07:05** Nóżem i widelcem **07:25** Sledem stron świata **08:00** Pytanie na śniadanie **10:45** Tygodnik.pl **11:40** Galeria **12:00** Barwy szczęścia **12:25** Łamigłówka **12:35** Wiadomości **12:50** U Pana Boga w ogródku **13:45** Made in Poland **14:20** Kulturalni PL **15:20** Naszaarmia.pl **15:50** Złotopolscy **16:20** Studio Wschód **16:55** Galeria **17:20** Polonia w Komie **17:30** Telexpress **17:50** Łamigłówka **17:55** Audyjoje Komitetów Wyborczych **18:10** Maktłowicz w podróży **18:50** Barwy szczęścia **19:25** Cafe Historia **19:45** Dobranocka **20:00** Wiadomości **20:25** Sport **20:35** Pogoda **20:40** Łamigłówka **20:50-21:20** Na sygnale **21:45** Polonia w Komie **22:00** Polonia 24 **22:45** TOMASZ LIS NA ŻYWO **23:50** Fascynujące Śląskie **00:20** Naszaarmia.pl **00:45** Galeria **01:10** Łamigłówka **01:15** Siedem stron świata **01:45** Dobranocka **02:00** Wiadomości **02:25** Sport **02:30** Pogoda **02:45-03:10** Na sygnale **03:35** Polonia 24 **04:10** Polonia w Komie **04:20** Barwy szczęścia **04:50** TOMASZ LIS NA ŻYWO **05:40** Fascynujące Śląskie **06:05** Zakończenie dnia

PONIEDZIAEK 12.05

06:05 Świat się kręci **06:55** Słownik polsko@polski **07:25** Szczęść milionów sekund **08:00** Pytanie na śniadanie **11:00** Polonia 24 **11:40** Dwie strony medalu **12:00** Barwy szczęścia **12:25** Łamigłówka **12:35** Wiadomości **12:50** Nasza ulica film reż.: Łukasz Palkowski **13:35** Polonia w Komie **13:50** Las nie obroni się sam **14:30** TOMASZ LIS NA ŻYWO **15:30** Informacje kulturalne **15:50** Złotopolscy **16:20** Fascynujące Śląskie **16:55** Dwie strony medalu **17:20** Polonia w Komie **17:30** Telexpress **17:50** Łamigłówka **17:55** Audyjoje Komitetów Wyborczych **18:10** program rozrywkowy **18:50** Barwy szczęścia **19:25** Informacje kulturalne **19:45** Dobranocka **20:00** Wiadomości **20:25** Sport **20:35** Pogoda **20:40** Łamigłówka **20:50** Nowa reż.: Tomasz Szafranski **21:45** Polonia w Komie **22:00** Polonia 24 **22:45** Hala odlotów **23:35** Po prostu program Tomasza Sekielskiego **00:10** Nie ma jak Polska **00:45** Dwie strony medalu **01:10** Łamigłówka **01:15** Szczęść milionów sekund **01:45** Dobranocka **02:00** Wiadomości **02:25** Sport **02:30** Pogoda **02:45** Nowa **03:35** Polonia 24 **04:10** Polonia w Komie **04:20** Barwy szczęścia **04:55** Po prostu program Tomasza Sekielskiego **05:30** Informacje kulturalne **05:45** Polska i świat z historią w tle **06:05** Zakończenie dnia

WTOREK 13.05

06:05 Świat się kręci **07:05** Ex Libris **07:25** Przygrywka **08:00** Pytanie na śniadanie **11:00** Polonia 24 **11:40** Dwie strony medalu **12:00** Barwy szczęścia **12:25** Łamigłówka **12:35** Wiadomości **12:45** 13:15 Na sygnale **13:45** Test o Europie **15:25** Złotopolscy **16:00** Po prostu program Tomasza Sekielskiego **16:35** Notacje **16:55** Dwie strony medalu **17:20** Polonia w Komie **17:30** Telexpress **17:50** Łamigłówka **17:55** Audyjoje Komitetów Wyborczych **18:10** program rozrywkowy **18:50** Barwy szczęścia **19:25** Wilnoka **19:45** Dobranocka **20:00** Wiadomości **20:30** Sport **20:35** Pogoda **20:40** Łamigłówka **20:50** Przysiąż **21:45** Polonia w Komie **22:00** Polonia 24 **22:45** 23:45 Misja reż.: Jerzy Kalina **00:15** Made in Poland **00:45** Dwie strony medalu **01:10** Łamigłówka **01:15** Przygrywka **01:45** Dobranocka **02:00** Wiadomości **02:25** Sport **02:30** Pogoda **02:45** Przysiąż **03:35** Polonia 24 **04:10** Polonia w Komie **04:20** Barwy szczęścia **04:50** Wilnoka **06:05** Zakończenie dnia

ŚRODA 14.05

06:05 Świat się kręci **07:00** Ks. Wiktor Niemczyk żaden żart nie jest dobry **07:25** Szaleństwo Majki Skowron **08:00** Pytanie na śniadanie **11:00** Polonia 24 **11:40** Dwie strony medalu **12:00** Barwy szczęścia **12:25** Łamigłówka **12:35** Wiadomości **12:50** M jak miłość **13:40** Przysiąż **14:40** Misja **15:15** Niepokojne umysły **15:35** Złotopolscy **16:00** Tygodnik Kulturalny **16:55** Dwie strony medalu **17:20** Polonia w Komie **17:30** Telexpress **17:45** Łamigłówka **17:55** Audyjoje Komitetów Wyborczych **18:10** program rozrywkowy **18:50** Barwy szczęścia **19:25** Informacje kulturalne **19:45** Dobranocka **20:00** Wiadomości **20:25** Sport **20:40** Pogoda **20:45** Łamigłówka **20:55** Komisarz Alex **21:45** Polonia w Komie **22:00** Polonia 24 **22:45** Głina **23:40** Królowa Panorami film reż.: Marcin Bradke **00:45** Dwie strony medalu **01:10** Łamigłówka **01:15** Szaleństwo Majki Skowron **01:45** Dobranocka **02:00** Wiadomości **02:25** Sport **02:35** Pogoda **02:45** Komisarz Alex **03:35** Polonia 24 **04:10** Polonia w Komie **04:20** Barwy szczęścia **04:55** Królowa Panorami film reż.: Marcin Bradke **05:50** Informacje kulturalne **06:05** Zakończenie dnia

CZWARTEK 15.05

07:20 Noce i dnie **08:25** Hebron moja ziemia film reż.: Giulia Amati Stephen Natanson **09:55** Wielki bieg reż.: Jerzy Domaradzki wyk.: Tadeusz Bradecki Jarosław Kopaczewski Leon Niemczyk **12:00** Tricodex reż.: Philippe Decoufle **13:05** Stodkie czy film reż.: Juliusz Janicki wyk.: Witold Prykosz Iga Cembryńska **14:20** Wielki bieg reż.: Jerzy Domaradzki **16:10** Vacat ewant. Studio Kultura **16:35** Libera Przewodnik po sztuce **17:00** Hebron moja ziemia film reż.: Giulia Amati Stephen Natanson **18:25** Godzina W reż.: Janusz Morgenstern wyk.: Ewa Błaszczyk Jerzy Gudejko **20:00** Informacje kulturalne **20:20** Kino jest sztuką Attenberg reż.: Athina Rachel Tsangari **22:05** Tygodnik Kulturalny **22:55** Made in Polska **INDIOS BRAVOS** koncert **00:15** Informacje kulturalne **00:35** Scopop Gorący temat reż.: Woody Allen wyk.: Hugh Jackson Scarlett Johansson Woody Allen **02:25** Attenberg reż.: Athina Rachel Tsangari wyk.: Ariane Labeled Giorgos Lanthimos Vangelis Mourikis Evangelia Randou **04:10** Ibiza po zmrroku film reż.: Günter Schwaiger **05:40** Zakończenie dnia

07:00 Informacje kulturalne **07:25** Noce i dnie **08:30** Statysci reż.: Michał Kwiecinski wyk.: Anna Romantowska Krzysztof Kiersznowski **10:40** Informacje kulturalne **11:15** Informacje kulturalne **11:35** Braciszek reż.: Andrzej Barański wyk.: Artur Barciś Grzegorz Golaszewski **13:30** Pocalunek Putina film reż.: Lise Birk Pedersen **14:40** Crimiale tango czyli rewia gangsterska reż.: Wojciech Młynarski wyk.: Marrian Kociniak Joanna Kurowska **15:45** Diabły reż.: Dorothea Kędzierzawska wyk.: Danuta Szafarska Monika Niemczyk **17:15** Sztuka czytania **17:50** Informacje kulturalne **18:30** The Blues Historia Bluesa Tajemnice ludzkiej duszy **20:20** Bilet do kina Niczego nie żałuję Edith Piaf film reż.: Olivier Dahan wyk.: Gérard Depardieu Marion Cotillard Sylvie Testud **22:55** Patricia Kaas na AVO Session koncert **00:05** Hala odlotów **00:55** Pod słońcem szatana reż.: Maurice Pialat **02:45** Niczego nie żałuję Edith Piaf film biograficzny reż.: Olivier Dahan wyk.: Gérard Depardieu Marion Cotillard Sylvie Testud **05:05** Zakończenie dnia

07:00 Informacje kulturalne **07:20** Noce i dnie **08:30** Diabły reż.: Dorothea Kędzierzawska wyk.: Danuta Szafarska Monika Niemczyk **10:05** Informacje kulturalne **10:25** Cinema Italiano Włoczykij Accatone reż.: Pier Paolo Pasolini **12:25** Co Ty wiesz o nauce? **12:45** The Blues Historia Bluesa Tajemnice ludzkiej duszy reż.: Wim Wenders **14:30** Hala odlotów **15:30** Jose Carreras Pieśni z różnych stron świata **16:35** Tygodnik Kulturalny **17:35** Niedziela z... Bogusławem Lindą **18:35** Jasne błękitne okna reż.: Bogusław Linda wyk.: Beata Kawką Joanna Brodzik Bogusław Linda **20:20** Tato reż.: Maciej Ślesicki wyk.: Bogusław Linda Dorota Segda **22:25** Więcej niż fikcja Kronika powstania w Getcie Warszawskim według Marka Edelmana film reż.: Jolanta Dylewska **23:50** Niestety film reż.: Mariusz Włoczyński **00:10** Co Ty wiesz o nauce? **00:35** Delta reż.: Kornel Mundebruck **02:10** Noce czytanie w wannie **02:25** Młoda Polska Półki wilk syty reż.: Olga Kałagata **02:50** Atom String Quartet koncert **03:45** Pasma kontemplacyjne **04:50** Zakończenie dnia

ITVN: film „Szybki cash”, 16 maja, godz. 21.35

ITVN: serial „Sama słodycz”

07:20 Noce i dnie **08:30** Portrety Montserrat Caballe film reż.: Chris Hunt **09:35** Chopin Pragnienie miłości film reż.: Jerzy Antczak wyk.: Danuta Stenka **12:00** Poniądzielak z piosenką Opole **12:55** Tylko jedna noc film reż.: Darek Błaszczyk wyk.: Milka Van der Mils Jan Węzorkowski **13:45** Chopin Pragnienie miłości **16:00** Hala odlotów **17:00** Portrety Montserrat Caballe **18:10** Ferdynurke **20:00** Informacje kulturalne **20:20** Panorama kina światowego Kraina śniegu Schneeland reż.: Hans W. Geissendorfer wyk.: Thomas Kretschmann Julia Jentsch Maria Schrader Ulrich Mühe **22:45** Libera Przewodnik po sztuce Teresa Murak teletext **22:55** Videogalery THE02 magazyn kulturalny **23:50** Garbage One Mile High... Live Garbage One Mile High... Live koncert USA 2012 **01:40** Sztuka czytania magazyn **02:15** Informacje kulturalne **02:35** Panorama kina światowego Kraina śniegu Schneeland reż.: Hans W. Geissendorfer wyk.: Thomas Kretschmann Julia Jentsch Maria Schrader Ulrich Mühe **04:55** Zakończenie dnia

07:00 Informacje kulturalne **07:25** Noce i dnie **08:35** Fotograf partyzantów film reż.: Wiesław Paluch **09:25** Awantura o Basię film reż.: Kazimierz Tamas wyk.: Paulina Tworzyńska Agata Maronik **11:25** Za metą start film reż.: Andrzej Berbecki Marek Nowakowski **12:40** Młodzi polscy instrumentalści Meccore String Quartet koncert **13:30** Informacje kulturalne **13:55** Awantura o Basię reż.: Kazimierz Tamas wyk.: Paulina Tworzyńska Agata Maronik **16:00** Tygodnik Kulturalny **17:00** Fotograf partyzantów film reż.: Wiesław Paluch **17:45** Podkręć jak Beckham reż.: Gurinder Chadha **19:45** Ziegenorf film reż.: Tomasz Popakul **20:20** Życie i los spektaklu teatralny reż.: Lew Dodin **22:05** Zbliżenie na... **00:15** Młoda Polska Rogalik film reż.: Paweł Ziemliński **00:45** Kino nocne Piękność w opalach reż.: Jan Hřebek wyk.: Anna Geislerová Roman Luknár Jana Brejchová Jiří Schmitzer **02:45** Natalie Cole na AVO Session koncert **04:00** Dolny Śląsk. Do zobaczenia Spowiedź mima **04:25** Pasma kontemplacyjne **05:10** Zakończenie dnia

07:20 Ziemia obiecana reż.: Andrzej Wajda **08:25** Portrety Cały Gruza film reż.: Ireneusz Engler **09:35** Daleko od okna reż.: Jan Jakub Kolski **11:40** Libera Przewodnik po sztuce **12:00** Młoda Kultura Pa-blo-pavo i Ludziki koncert **12:45** Przyjęcie na dziesięć osób plus trzy film reż.: Jerzy Gruza **13:50** Daleko od okna reż.: Jan Jakub Kolski **16:00** Informacje kulturalne **16:30** Co Ty wiesz o nauce? **17:00** Portrety Cały Gruza film reż.: Ireneusz Engler **18:05** Grzeszny żywot Franciszka Buły film reż.: Janusz Kidawa **20:00** Informacje kulturalne **20:20** Panorama kina polskiego Kł film reż.: Leszek Dawid Leszek Dawid **22:05** Studio Filmy Macieja Cuske **22:10** Antykwarjat film reż.: Maciej Cuske **22:50** Performance **23:30** Informacje kulturalne **23:50** Z daleka widok jest piękny reż.: Wilhelm Sasnal Anna Sasnal Jakub Czekaj wyk.: Marcin Czarnik Agnieszka Podsiadlik Piotr Nowak Elżbieta Okupska **01:25** Kł film reż.: Leszek Dawid Leszek Dawid **03:10** WOK Wszystko o Kulturze magazyn **04:25** Zakończenie dnia

07:00 Informacje kulturalne **07:25** Ziemia obiecana **08:35** Fabryka wódki film reż.: Jerzy Szadkowski **09:50** W cieniu nienawiści reż.: Wojciech Żółtowski **11:50** Dzika kraina film reż.: Wendy Tilby Amanda Forbis **12:15** Festiwal Kultury Żydowskiej w Krakowie DIWAN SAZ i ZION **13:30** Informacje kulturalne **13:50** W cieniu nienawiści reż.: Wojciech Żółtowski **16:00** Herbert **16:35** Sztuka czytania **17:15** Fabryka wódki film reż.: Jerzy Szadkowski **18:25** Kł film reż.: Mariusz Włoczyński **19:00** Międzynarodowa Nagroda Literacka im. Zbigniewa Herberta **20:20** Hala odlotów **21:15** Podróż na wschód Szczęście ty moje film reż.: Siergiej Łożnica **23:30** Hala odlotów **00:25** Archiwum grozy Głos film reż.: Janusz Kondratik wyk.: Andrzej Mastalerz Marek Walczewski **01:50** Podróż na wschód Szczęście ty moje film reż.: Siergiej Łożnica **04:00** Pasma kontemplacyjne **04:50** Zakończenie dnia

TYGODNIOWY HOROSKOP Z TAROTEM

BARAN 21.03.-20.04. CZWÓRKA DENARÓW

Teraz masz dobry moment, aby posłużyć się swoimi pieniędzmi. To czego pragniesz, możesz sobie po prostu kupić.

BYK 21.04.-21.05. PIĄTKA DENARÓW

Nie masz swobody działania. Swoje cele musisz osiągnąć przy pomocy skromnych środków. Konieczna jest oszczędność i przeczność.

BLIŹNIĘTA 22.05.-21.06. CZWÓRKA BUŁAW

Okres trudności za Tobą. Teraz czas na odpoczynek, krótki wyjazd, zabawę. Potrzebujesz teraz ciepła, miłości, przyjaźni.

RAK 22.06.-22.07. CESARZOWA

Działaj nie działając! Nie śpiesz się. Czekaj, aż czas dojrzeje. Skup się na tym, co jest i ciesz się życiem.

LEW 23.07.-23.08. KOCHANKOWIE

Pokočaj a zobaczysz, jak wszystko wokół się zmieni. Pozwól odpocząć rozsądkowi i poddaj się władzy uczuć.

PANNA 24.08.-23.09. SIÓDEMKA PUCHARÓW

Straciłeś głowę! Masz nawyk gonienia za ideałami, kiedy tymczasem konieczny jest rozsądek liczenie się z rzeczywistością.

WAGA 24.09.-23.10. ÓSEMKA BUŁAW

Blisko Ciebie jest ktoś, kto jest przewodnikiem w pełnym znaczeniu tego słowa, kto może Cię poprowadzić po nowych drogach.

SKORPION 24.10.-23.11. SŁOŃCE

Twoja szczerłość przyniesie Ci wiele sympatii oraz satysfakcji i pomoże odnaleźć zawodowy i prywatny sukces.

STRZELEC 24.11.-22.12. SIÓDEMKA DENARÓW

Wszystko idzie zgodnie z planem, a znane przyczyny, wywołują znane z góry skutki. Nic nowego się nie zapowiada.

KOZIOROŻEC 23.12.-20.01. GIERMEK MIECZY

Uważaj na pewną osobę, która jest źródłem plotek, intryg, fałszywych wiadomości. Uważaj na oszustów!

WODNIK 21.01.-19.02. KSIĘŻYC

Twoje marzenia czy wizje będą miały moc przyciągania ludzi. Wprowadzenie ich w życie wymaga odwagi. Odważ się to zrobić!

RYBY 20.02.-20.03. RYCERZ MIECZY

Masz szansę pójść do przodu jak burza. Korzystaj z najdziwniejszych nawet źródeł informacji i najbardziej zwariowanych pomysłów.

Wróżka Henry

tarot, runy, talizmany runiczne, numerologia, horoskopy partnerskie
tel. + 32 0496 41 22 40, e-mail: henryka.lorenc@wp.pl

Pierogi z botwiną i fetą w sosie koperkowym

Botwinka i feta tworzą naprawdę zgrany duet. Żeby było jeszcze ciekawiej, całość podałam z pysznym sosem koperkowym. Danie wyszło bardzo smaczne i świeże, a dzięki obecności koperku, lekkie, po prostu palce lizać.

Składniki:

250 g mąki
1 łyżka oliwy
letnia woda
130 g sera feta
1/2 pęczka botwinki
1 mała cebula
1 ząbek czosnku
2 łyżki posiekanego koperku

pieprz

1/3 łyżeczki gałki muszkatołowej

SOS:

1/2 pęczka koperku
250 ml bulionu wołowego
3 łyżki śmietany 18%
2 łyżeczki mąki
sól i pieprz

Przygotowanie:

Botwinę drobno kroimy, buraczki obieramy i kroimy w małą kostkę, gotujemy w osolonej wodzie około 10 minut, na wolnym ogniu, do miękkości. Botwinę odcedzamy i studzimy. Na patelni podsmażamy pokrojoną w kostkę cebulę z czosnkiem przeciśniętym przez praskę. Do miski wkładamy botwinę i koperek, dodajemy pokruszony ser feta i podsmażoną cebulę. Farsz doprawiamy gałką muszkatołową i pieprzem.

Na stolnicę wysypujemy mąkę i szczyptę soli. Dodajemy oliwę i stopniowo wodę zagniatając ciasto. Ciasto nie powinno kleić się do rąk, powinno być elastyczne. Rozwałkujemy je na cienki placek i wycinamy szklanką okrągłe kształty. Na każdym placku układamy farsz i zlepimy pieroga. Pierogi gotujemy w osolonej wodzie około 3 minuty od wypłynięcia. Zagotowujemy bulion. Śmietanę łączymy z mąką i dodajemy do bulionu szybko mieszając, dodajemy posiekany koperek; sos chwilę gotujemy aż do zgęstnienia. Po wlaniu śmietany całość należy dobrze rozmieszać, aby nie było żadnych grudek. Sos doprawiamy do smaku solą i pieprzem. Pierogi podajemy na sosie koperkowym posypane świeżym koperkiem.

Katarzyna Cukier

autorka bloga „Gotuj z Cukiereczkiem”
gotujzucukiereczkiem.blogspot.fr

PRENUMERATA
VECTORA POLONII

Wybierz rodzaj płatności!

Płatność czekiem bankowym, przelewem, osobiście w redakcji.

Dane do przelewu bankowego:

ROI DORE, 6, rue Sainte Anastase 75003 Paris,

Prenumerata Francja:

konto BNP Paribas
RIE: 30004 01849 00010069666 64

Prenumerata zagraniczna:

IBAN: FR76 3000 4018 4900 0100 6966 664
BIC: BNPAFRPPPP

Kupon z czekiem wystawionym na ROI DORE
prosimy kierować na adres redakcji:
ROI DORE - 6, rue Sainte-Anastase 75003 Paris,

Obsługa abonentów:

09 62 62 77 86 / prenumerata@vectorpolonii.com

Imię i nazwisko

Zamawiam prenumeratę (roczną, półroczną)

Adres e-mail:

Wybierz okres prenumeraty!

Adres

Prenumerata promocyjna w cenie 1,25 € za pismo „Vector Polonii”. Można zamawiać prenumeratę roczną (65 €) i półroczną (32,50 €). Oferta obowiązuje od numeru 4/2014 „Vectora Polonii”

SPRZEDAM

MITSUBISHI ASX - 1.8 DI-D 150 INSTYLE

rocznik 2011
brązowy metallic, dach panoramiczny
przebieg 54000 km, cena 17 500 euro

iPhone 4 czarny, 32 gb, stan bdb, odblokowany, guzik centralny do wymiany (czasem nie kontaktuje), 180 euro, kontakt: 123plit@gmail.com

- **Fotelik samochodowy** marki Peg Perego. Odpowiedni dla dzieci o wadze do 10 kg. Stan bardzo dobry. Cena 50 €

- **Nosidełko dla niemowląt** marki Baby Bjorn. Model Baby Carrier Active. Dla dzieci od 3,5 do 12 kg. Stan dobry. Cena 55 €

- **Łóżeczko turystyczne dla dzieci** marki BabiDéal. Stan bardzo dobry. Cena 20 €, Odbiór we własnym zakresie w Vincennes (94300). Tel: 06 21 84 71 63.

Aparat fotograficzny, (kompaktowy) PowerShot G12, w idealnym stanie! 250 euro; Paryż, tel. 0665440646

iPhone 4S biały, zablokowany, Orange FR 16 gb, stan bdb, 250 euro, kontakt: 123plit@gmail.com

Jaguar X-Type kolor British Racing Green, stan ogólny dobry (kilka zadrapań, auto paryskie), 2-gi właściciel, 2.5L V6 automat, świetnie wyposażony, przebieg 196 tys. km, kontakt: 123plit@gmail.com

WYNAJMĘ

Studio duplex, 28 m².
Umeblowane, wyposażone: lodówka, pralka, etc...;
Internet, podwórko. Mała spokojna uliczka.
Wszystkie sklepy w pobliżu (2 piekarnie, Auchan).
5 min od metra Saint Denis Porte de Paris.
15 min od Saint Lazare. RER B.
Czynsz 680 euro

Kontakt wyłącznie telefoniczny:
06 33 75 58 09

PRZEDSTAWICIEL DS. PROMOCJI I SPRZEDAŻY

„Vector Polonii” ogłasza rekrutację na stanowisko:

Przedstawiciel ds. promocji i sprzedaży!**Zakres obowiązków:**

- Dbanie o dobry wizerunek periodyku
- Pozyskiwanie reklamodawców, odbiorców prenumeraty
- Nawiązywanie oraz podtrzymywanie relacji z klientami
- Realizacja planów sprzedaży w oparciu o wyznaczone cele

Profil kandydata:

- Doświadczenie w sprzedaży i obsłudze klienta
- Dobra znajomość języka francuskiego (każdy dodatkowy język będzie atutem)
- Doskonałe umiejętności komunikacyjne i negocjacyjne
- Znajomość środowisk polonijnych (mile widziana)
- Inicjatywa, energia, zapał do pracy
- Dynamizm i zaangażowanie
- Prawo jazdy kat. B

Informacje praktyczne:

- Miejsce pracy: Paryż, Francja
- Data objęcia stanowiska: od zaraz

Zgłoszenia (CV + list motywacyjny w języku polskim) prosimy wysłać na adres: photo@roidore.com z dopiskiem „Przedstawiciel ds. promocji i sprzedaży”.

PSYCHOLOG

Beata KWASIEBORSKI
Konsultacje - Paryż X
tel. 06 13 82 20 89

DAM PRACĘ

Praca dla spawacza/montera z doświadczeniem w pracowni kreacji i wyrobu biżuterii w Paryżu.
Zakres zadań: obróbka metalu, prace ślusarskie, monterskie i spawalnicze. Znajomość języka francuskiego nie wymagana.
Osoby zainteresowane prosimy o kontakt telefoniczny pod numerem 01 42 71 84 80 lub mailowy: magjo@magjo-paris.fr.

Cennik ogłoszeń:

Ogłoszenia drobne do 10 słów – 8 €, każde kolejne słowo – 0,50 €.
Zniżka od trzeciej emisji ogłoszenia.
Ogłoszenia „dam pracę/szukam pracy” – bezpłatne
Prosimy o przesyłanie ogłoszeń na adres: redakcja@vectorpolonii.com
Reklama: cena w zależności od wielkości i ilości emisji.
Cennik w siedzibie Redakcji: 6, rue Sainte-Anastase, 75003 Paryż.
Redakcja VP nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń i reklam.

Imię i nazwisko

Zamawiam prenumeratę (roczną, półroczną)

Adres e-mail:

Wybierz okres prenumeraty!

Adres

Wybierz rodzaj płatności!

Płatność czekiem bankowym, przelewem, osobiście w redakcji.

Dane do przelewu bankowego:

ROI DORE, 6, rue Sainte-Anastase 75003 Paris,

Prenumerata Francja:

konto BNP Paribas
RIB: 33004 01849 00010069666 64

Prenumerata zagraniczna:

IBAN: FR76 3000 4018 4900 0100 6966 664
BIC: BNPAFRPPPOP

Kupon z czekiem wystawionym na ROI DORE prosimy kierować na adres redakcji: ROI DORE - 6, rue Sainte-Anastase 75003 Paris.

Obsługa abonentów:

09 62 62 77 86 / prenumerata@vectorpolonii.com

Okrąg koła: Arika Madeyska

Alkohol i niezależność

Z Polski wyjechała w 1966 r. Jej celem był Paryż. Otrzymała stypendium (sto dolarów miesięcznie), które miało jej umożliwić podróż i roczny pobyt w mieście. „A ponieważ miałam kłopoty z mężem i chciałam od niego odejść, postanowiłam tu zostać” – przyznała Elżbiecie Dzikowskiej.

Madeyska urodziła się w Warszawie, gdzie jej rodzina zamieszkała w związku z pracą ojca inżyniera. Matka – Wartuga Rozalia Unaniec – była przedstawicielką szlachty ormiańsko-gruzińsko-tureckiej, ojciec zaś – Władysław Orłowski – pochodził z rodziny posługującej się herbem Lubicz. Artystka trzykrotnie wychodziła za mąż. Miała jedną córkę – Honoratę.

W latach 1948–1953 uczęszczała do Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Pięknych w Sopocie. Studiowała pod kierunkiem Artura Nachta-Samborskiego, Jacka Żuławskiego i Józefa Wnukowa. W Polsce, jak i za granicą, twórczość jej była ceniona niemal od początku. Zarówno wystawy, jak i laury, pokrywały jej skronie wielokrotnie. Brała udział m.in. w warszawskim Arsenale z 1955 r., pokazywała prace w Genewie czy Paryżu. W ostatnim z miast związała całe swoje życie.

Marność miłości

Madeyska to malarka, która tworzyła również makaty i collage. Jednak jej głównym zajęciem była konserwacja dzieł sztuki. Pracę w tej dziedzinie podjęła dopiero we Francji z powodów czysto pragmatycznych. Gdy przyjechała na stypendium, okazało się, że zaoferowana suma nie wystarcza na podstawowe wydatki. Przez chwilę była sprzątaczką, jednak szybko nabyła umiejętności konserwatorskie i pracowała m.in. przy renowacji sufitu w podpańskim pałacu Fontainebleau. Niestety, zajęcie to, pomimo iż pozwalało jej uzyskiwać środki finansowe, nie przynosiło żadnej satysfakcji. „Konserwacja, to była ciężka praca fizyczna – nic dziwnego, że jej nienawidziła” – mówiła córka.

Ciekawa świata podróżniczka, o niezwyklej wrażliwości i delikatności, zdominowana onieśmieleniem. Wystawiała nieustannie na całym nieomal świecie (Polska, Stany Zjednoczone, Brazylia). Mimo to jej twórczość osnuta została mgłą zapomnienia. „W dalszym ciągu nie

Artystka na jednym z „pchlich targów” w Paryżu

Złapała czepki uprzejmości córki artystki

jestem znana, bo nie czynię żadnego wysiłku, by było inaczej. A wysiłek winien być szalony, charakter zaś z żelaza. I siła przebicia” – usprawiedliwiała się Madeyska. Córka powiedziała o matce – „typowa artystka -boheme”. Widziała ją również jako dzielną, ale za mało przebojową.

Przyjaciele i znajomi artystki zgodnie wspominają Madeyską jako osobę pełną życia, towarzyską, ciekawą świata. „Miała niezwykle temperament życiowy. Tyle rzeczy ją interesowało, tyle robiła projektów!” – mówiła Krystyna Letouzey. Honorata Madeyska-Jonquiere wspominała o paryskich, niedzielnych włóczęgach z matką, która „ciągnęła mnie na siłę..., żeby <<się przejść>>”. A chadzała w najróżniejsze zakamarki miasta. Muzea, galerie, pchle targi, antykwariaty, księgarnie, podwórka, pasáže, kina, teatry. Ale i kawiarenki, tak niezmiennie i głęboko wpisane w krajobraz Paryża. Siedząc przy małym, zapewne okrągłym, stoliku popijała mocne espresso i patrzyła... Na ludzi, ptaki, bruk, niebo. Na ten ciekawy świat.

Na tle abstrakcji niezwykle odmienne jest jej malarstwo przedstawieniowe. Na pierwszy rzut oka nieco prymitywne, zwykle kolorowe domki, pejzaże.

Kompozycje owalne artystki spowite w brązy

Dotyczyła uprzejmości córki artystki

W doskonałości

Malowała i rysowała. Miasta, budynki, martwe natury, portrety, akty..., ale przede wszystkim koła, koła, koła. „Kręcę się ciągle w koło” – przyznała Elżbiecie Dzikowskiej – dodając, że „forma okrągła jest najdoskonalsza i można ją bez przerwy eksploatować na nowo. Maluję na niej nie to, co widzę, ale co już widziałam”.

Fascynacja tą, a nie inną figurą geometryczną, przyszła wraz z wizytą w domu Wassily'ego Kandinskiego. Odwiedzając pewnego razu żonę malarza, artystka zauważyła „obrazy kół”, które wywarły na niej niezapomniane wrażenie. Od tamtej pory stały się niemal obsesją Madeyskiej. Tworzyła z nich pełne smaku, estetyki i delikatności kompozycje. Subtelnych płócien dopełniały – dobrane z niezwykłym wyczuciem i talentem – kolory. Do tych eterycznych wizji artystka dodawała jednak swoją niezwykłą życiową siłę, uzupełniając je kreskami i zadrapaniami.

Niemniej kryją w sobie coś niepokojącego, niedopowiedzianego. Nie ma tam „prawdziwego” życia, tła z chmurkami. Owoce i kwiatki w wazonach – w doskonałych, mięsistych barwach – przesycone są jakimś chłodem. Portrety pozbawione wspomnień i osobowości, które zdawałoby się powinny wyzierać z oczu modela. Czarne kreski, tworzące obraz Manhattanu czy Brooklynu mimo zwięzłości, emanują niezwykłym czarem.

Mówi się, że twórczość Madeyskiej to „malarstwo intelektualne”. Ona sama przyznaje się do realizmu, surrealizmu i abstrakcji. „Arika Madeyska jest małym mistrzem sztuki wieku XX” – napisał o artystce Wiesław Banach. A ona sama tłumaczyła, z wrodzoną nieśmiałością, że obraz „powinno się... brać takim, jakim jest”.

Anna Rudek-Śmiechowska

Arika Madeyska w swojej pracowni

Dotyczyła uprzejmości córki artystki